

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra kulturních a náboženských studií

PŘÍNOS VOJENSKÝCH POUTÍ DO LURD NA OSOBNÍ ROZVOJ VOJÁKA

Bakalářská práce

Autor: Denisa Hrdá, DiS.
Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Náboženská výchova
Vedoucí práce: PhDr. Radek Martinek, Ph.D.

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor:	Denisa Hrdá, DiS.
Studium:	P15K0025
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Náboženská výchova
Název bakalářské práce:	Přínos vojenských poutí do Lurd na osobní rozvoj vojáka
Název bakalářské práce AJ:	Contribution of military pilgrimages to Lourdes to the personal development of soldiers

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce pojednává o přínosu vojenských poutí do Lurd na osobní rozvoj vojáků. Rozebere postoj vojáků různého vyznání, věřících či nevěřících k vojenským poutím do Lurd, vliv těchto poutí na osobní prožívání víry a hodnotové postoje s důrazem na historické rozměry. Použité metody: dotazník, studium literatury na oborovou (vojenskou) literaturu, rozhovor

Bible Katechismus katolické církve Lourdes- topografická literatura (průvodce po poutních místech) Dokumenty duchovní služby AČR Pastorační služba v Armádě České republiky

Garantující pracoviště: Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Radek Martinek, Ph.D.

Oponent: Mgr. Jan Hojda, Th.D.

Datum zadání závěrečné práce: 9.12.2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího práce PhDr. Radka Martinka, Ph.D samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové, dne 28. 3. 2018

.....

Denisa Hrdá, DiS.

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu své bakalářské práce PhDr. Radku Martinkovi, Ph.D. za jeho inspirující rady a trpělivé metodické vedení.

Anotace

HRDÁ, DiS., Denisa: *Přínos vojenských poutí do Lurd na osobní rozvoj vojáka*

Hradec Králové: Pedagogická fakulta univerzity Hradec Králové, 2018. 49 s.,

Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá problematikou přínosu vojenských duchovních poutí do Lurd na osobní rozvoj vojáka z povolání Armády České republiky. Teoretická část pojednává o historii vzniku poutního místa mezinárodního významu a původu tradice každoročních vojenských duchovních poutí. Této významné události se lze zúčastnit pouze jako člen delegace sestavené ministrem obrany České republiky na základě zvacího dopisu (viz příloha č. 4) a kterou zastřešuje Duchovní služba AČR.

Práce popisuje vznik, organizaci a průběh tohoto mezinárodního setkání vojenských poutníků a zabývá se jejím potenciálním vlivem a mírou intenzity na prožitky duchovního rozměru jejich účastníků. Následně analyzuje, zda získané poznatky z oblasti duchovního obohacení měly kladný vliv na další osobní duchovní rozvoj zúčastněných vojáků různého vyznání v kontextu osobního prožívání víry a jejich hodnotových postojů.

Použitými výzkumnými metodami jsou zvoleny metody popisu, kompilace textu, metoda dotazníku, metoda individuálního nestandardizovaného rozhovoru a metoda studia literatury a dokumentů.

Cílem této práce je zhodnotit získané teoretické a praktické poznatky a poukázat na důležitou a nezastupitelnou funkci Duchovní služby ve struktuře AČR. Záměrem je ukázat pozitivní vliv na osobní vývoj vojáků z povolání a dosáhnout přesvědčení, že voják není pouze nástroj represe, ale člověk s pevným vztahem k životu, vrozeným pocitem sounáležitosti s ostatními lidmi a vlastním smyslem pro dobro a spravedlnost.¹

Klíčová slova: voják, armáda, etika, kodex etiky vojáka, pout', poutní místo

¹ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

Anotation

HRDA, DiS., Denisa: Benefits of military pilgrimages to Lourdes for the soldier's personal development

Hradec Kralove: Faculty of Education, University of Hradec Kralove, 2018. 49 p. with., Bachelor thesis.

The bachelor thesis deals with the issue of benefits of military religious pilgrimages to Lourdes for the personal development of a professional soldier of the Armed Forces of the Czech Republic. The theoretical part describes the history of this internationally significant place of pilgrimage and the origin of a tradition of this annual military religious pilgrimage. To attend this important event one must be a member of a delegation organized by the Minister of Defense of the Czech Republic and supervised by the Military Chaplaincy of the Armed Forces of the Czech Republic. Members of this delegation are holders of a personal letter of invitation (see Attachment No. 4).

This thesis describes creation, organization and course of this international gathering of military pilgrims and deals with its potential impact and level of intensity of the experiences of the pilgrims' spiritual dimension. Then it analyzes whether the gained spiritual enrichment has a positive effect on further personal spiritual development of those soldiers of different religion in the context of personal faith experience and their personal values.

The used research methods are description, compilation of text, questionnaire, individual non-standardized interview and literature and documents study.

The aim of this thesis is to evaluate obtained theoretical and practical information and to point out the importance of the Spiritual Service in the structure of the Czech Armed Forces and its irreplaceable position. The intention is to show a positive influence on the personal development of professional soldiers and not to show soldier as a killing machine, but as a man with strong respect to life, inherent sense of belonging to other humans, and personal sense of good and justice.

Key words: soldier, army, ethics, ethic code of soldier, pilgrimage, place of pilgrimage

OBSAH

Seznam zkratk	8
1. Úvod	9
2. Duchovní služba v armádě	12
2.1 Práce vojenských kaplanů a jejich význam	13
2.2 Význačné osobnosti duchovní služby v armádě	15
2.2.1 Metoděj Kubáň	15
2.2.2 Tomáš Holub	17
3. Vojenská pout' do Lurd	18
3.1 Lurdy	18
3.2 Historie poutí do Lurd	19
3.3 Česká účast a její organizace	20
3.4 Lurdy 2017	20
3.5 Lurdy 2018	21
4. Osobnostní rozvoj vojáka	22
4.1 Voják	22
4.2 Kodex etiky vojáka	24
4.3 Voják a jeho vnímání duchovních hodnot	25
5. Výzkum	27
5.1 Cíl výzkumu	27
5.1.1 Zkoumaný soubor	27
5.1.2 Vyhodnocení výzkumu	27
5.1.3 Dotazník pro vojáky AČR	28
5.1.4 Vyhodnocení jednotlivých otázek	29
5.2 Rozhovor s vojenským kaplanem	36
5.2.1 Osobnost vojenského kaplana pplk. Mgr. Miloslava Kloubka	36
5.2.2 Rozhovor	37
5.2.3 Resumé k rozhovoru	43
6. Závěr	44

Použitá literatura a zdroje:	46
Přílohová část	50
Příloha č. 1 Smlouva mezi Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí	50
Příloha č. 2 Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem obrany ČR, Ekumenickou radou církví ČR a Českou biskupskou konferencí	55
Příloha č. 3 Rozkaz ministra obrany České republiky č. 19 z 3. června 1998	61
Příloha č. 4 Zvací dopis hlavního kaplana Duchovní služby AČR k cestě do Lurdech	65
Příloha č. 5 Přehled vojenských kaplanů podle místa působení	66
Příloha č. 6 Metoděj Kubáň	69
Příloha č. 7 Tomáš Holub	69
Příloha č. 8 Křížová cesta v Lurdech	70
Příloha č. 9 Bazilika v Lurdech	70
Příloha č. 10 Bazilika (pohled přes řeku)	71
Příloha č. 11 Jeskyně zázraků v Lurdech	71
Příloha č. 12 Pohled na hotel české výpravy	72
Příloha č. 13 Společné foto před bazilikou Pia X.	72
Příloha č. 14 Nástup v ubytovacím táboře	73
Příloha č. 15 Svíce	73
Příloha č. 16 Mše za padlé vojáky	74
Příloha č. 17 Noční procesí	74

Seznam zkratek:

AČR	Armáda České republiky
AVIS	Agentura vojenských informací a služeb
ČR	Česká republika
Čs.	československé
IFOR	z angl. jazyka The Implementation Force, mezinárodní vojenská mise pod vedením NATO v Bosně a Hercegovině (1995 – 1996)
KSČ	Komunistická strana Československa
MO ČR	Ministerstvo obrany České republiky
Např.	například
NATO	z angl. jazyka North Atlantic Treaty Organization Severoatlantická aliance
EU	European Union, Evropská Unie
Rchbo	Radiační, chemická a biologická ochrana
SFOR	Stabilizační mise, navazující na misi IFOR, taktéž pod patronací NATO
VIP	z angl. jazyka „Very important person“ Velmi důležitá osoba
RU	z něm. jazyka „Rückkehr unerwünscht“ Návrat nežádoucí
Viz	Ve smyslu: podívej se; používá se jako odkaz např. na jiné místo v textu
Vz.	vzor
Tzv.	Takzvaný, takzvaně

1. Úvod

Po pádu komunismu v roce 1989 podstoupila Armáda České republiky celou řadu reorganizačních změn s cílem vytvořit malou, mladou, moderní a mobilní armádu. Reforma v resortu obrany směřovala ke zvýšení rozhodujících schopností ozbrojených sil České republiky při současném respektování celkových možností státu vyčleňovat zdroje na obranu. Cílem bylo minimalizovat rizika, vyplývající z možných hrozeb, budováním komplexu schopností minimálně potřebné struktury ozbrojených sil České republiky. Tohoto cíle bylo dosaženo profesionalizací armády České republiky (2004). Vzorem v té době posloužily profesionalizace armád v Evropě například Velká Británie (1960), Belgie (1994), Nizozemsko (1997), Francie (1998), z mimoevropských zemí např. Kanada (1946). Spojené státy se po neúspěchu ve Vietnamu k principu dobrovolné armády vrátily až v roce 1973.²

Je nutno si uvědomit, že po roce 1989 došlo s ukončením studené války k zásadní změně bezpečnostního prostředí, v němž se tehdejší Česká a Slovenská Federativní Republika nacházela. Vznikem nového bezpečnostního prostředí se pravděpodobnost přímé agrese mezi státy stala prakticky nulovou a nepravděpodobnou se jevila i situace vedení masového střetu na evropském kontinentu. Téměř bezprostředně po ukončení studené války však došlo k výskytu nových, méně předvídatelných, četnějších rizik a hrozeb, které bylo čím dál, tím více složitější analyzovat a monitorovat. Situaci navíc komplikoval nepředvídatelný moment výskytu, směr působení či podstata těchto jevů, nestabilita regionálního charakteru a zvýšení počtu nových rizik v podobě teroristických center. Došlo k rozkolísání bezpečnostní situace na Balkáně, Středním východě, Střední Asii.³

² Srov. http://www.army.cz/avis/publikace/integrace/profesionalizace_acr_v_nato.pdf [online]. [2018-11-03], s. 156.

³ Srov. tamtéž, s. 156.

Tyto skutečnosti měly vliv na rozvoj schopností armád k přenosu vojenské síly na větší vzdálenosti, na jejich mobilitu a pružnost k zásahu při zkrácení doby výstrahy a současném vzrůstu požadavku na schopnost rychlé reakce. Je zřejmé, že novým vnějším bezpečnostním podmínkám, i s přihlédnutím k zachování schopností ke komplexní obraně státu může vyhovovat pouze relativně malá, moderně strukturovaná, moderně vybavená, mobilní a vycvičená armáda, používající sofistikované zbrojní systémy.⁴

Významným krokem vpřed byl vstup naší republiky do Severoatlantické aliance (dále NATO) v roce 1999 a vstup do Evropské unie v roce 2004 (dále EU).⁵ Česká republika jako členský stát NATO vycházela při formulování obranných cílů z ustanovení Severoatlantické smlouvy a Strategické koncepce NATO. Přijala závazek podílet se politickými a vojenskými prostředky na zajištění svobody a bezpečnosti členských států Aliance a přispívat je stabilitě euroatlantického prostoru, včetně prevence a řešení vzniklých krizí.⁶

Nedílnou součástí takové nově budované armády se stala i „nově“ budovaná Duchovní služba (rok obnovy 1998)⁷. Duchovní služba působí mezi řadovými vojáky prostřednictvím funkce pojmenované termínem kaplan, který byl historicky vymezen pro kněze pověřeného pastorační menšího společenství⁸ či to může znamenat ekvivalent pro farního vikáře, zástupce či pomocníka faráře nebo duchovního ve specifických službách jako je např. armáda.⁹

Jedním z mnoha počinů, které zastřešuje Duchovní služba AČR a která je tématem této bakalářské práce, je plánování a organizace každoroční tradiční

⁴ Srov. http://www.army.cz/avis/publikace/integrace/profesionalizace_acr_v_nato.pdf [online]. [2018-11-03], s. 158.

⁵ Srov. tamtéž, s. 158.

⁶ Srov. *Česká republika a její armáda*. AVIS: Tiskárna Naše vojsko, Praha, 2001, s. 61.

⁷ Srov. DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty*. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v resortu ministerstva obrany. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, s. 79.

⁸ Srov. BERGER, Rupert. *Liturgický slovník*. 1. vyd. Praha: nakladatelství Vyšehrad, 2008, s. 182.

⁹ Srov. *Ottova encyklopedie*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, s. 463.

vojenské pouti do jihofrancouzských Lurd. Tato bakalářská práce se zabývá otázkou, jakým přínosem je absolvování vojenské pouti do Lurd na osobní rozvoj vojáka. Věhlasná mezinárodní pouť má renomé v řadě evropských armád, jak dokládá obrovský zájem účastníků o akci. Letos, roku 2018, se bude navíc konat jubilejní šedesátý ročník.

2. Duchovní služba v armádě

Duchovní služba byla pevnou součástí Ministerstva národní obrany Československé republiky a vojenští kaplani od roku 1919 sloužili jako důstojníci čs. armády, podobně jako dnes. V letech 1939 – 1945 působili v čs. zahraničních legiích nebo v odboji. Po komunistickém puči v únoru 1948 byla vojenská duchovní služba úředně rozpuštěna. Rokem 1950, kdy ke zrušení Duchovní služby došlo, se na velmi dlouho uzavírá historie vojenských kaplanů působících v československé armádě. S následky komunistické éry se potýkáme dodnes. Jednou z jejích podob je v současnosti právě onen vysoký počet ateistů v AČR a nejen tam.¹⁰

V devadesátých letech 20. století byla, v mírně pozměněném konceptu obnovena Duchovní služba AČR.¹¹ Jedním z důvodů, proč byla Duchovní služba znovu zavedena, byla snaha přiblížit se a být kompatibilní s armádami NATO, které ve své struktuře takovou službu měly k dispozici. Duchovní služba byla v AČR zřízena rozkazem ministra obrany ČR Michala Lobkowicze č. 19 ze dne 3. června 1998 a tento rozkaz nabyl účinnosti 22. června 1998 (viz příloha č. 1). Na základě Dohody o spolupráci mezi Ministerstvem obrany, Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí a Smlouvy o podmínkách vzniku a působení duchovní služby v resortu Ministerstva obrany (viz přílohy č. 2 a 3) byl v resortu obrany ustanoven do funkce hlavní kaplan, který zahájil praktické naplňování této dohody u jednotek ozbrojených sil ČR.¹²

„Duchovní služba má za úkol zejména:

- *podporovat velitele všech stupňů v jejich odpovědnosti za naplňování a ochranu lidského rozměru života každého vojáka v činné službě a občanského zaměstnance (dále jen pracovníků resortu Ministerstva obrany);*
- *nabízet pomoc při řešení osobních krizí i těžkostí, které vznikají v pracovním, osobním a rodinném životě pracovníků resortu Ministerstva obrany;*

¹⁰ Srov. A REPORT 4/2013, s. 34.

¹¹ Srov. DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty*. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v resortu ministerstva obrany. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, s. 79.

¹² [online]. [2018-13-03] <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/duchovni-sluzba-acr-12264/>

- *přispívat k rozvíjení a prohlubování demokratických tradic evropské kultury v rezortu Ministerstva obrany;*
- *vytvářet podmínky pro naplňování ústavně zaručených lidských práv, která souvisejí se svobodou vyznání pro pracovníky rezortu Ministerstva obrany ve všech situacích spojených s plněním jejich služebních a pracovních povinností“.*¹³

Jednou z mnoha činností duchovní služby v AČR je každoroční organizování vojenské pouti do Lurd. Od roku 1992 se díky ní této mezinárodní vojenské pouti mohou účastnit i delegace z AČR (od roku 1998 se zastřešením Duchovní služby AČR).¹⁴

2.1 Práce vojenských kaplanů a jejich význam

Duchovní služba má v historii AČR hluboké kořeny, proto má její návrat do struktury naší novodobé armády logický charakter. Jak již bylo předesláno, působí mezi řadovými vojáky ve funkci nazvané termínem kaplan.¹⁵ *„Vojenští kaplani jsou duchovní, které do jejich služby vysílají společně všechny křesťanské církve sdružené v Ekumenické radě církví a v České biskupské konferenci, aby ve vojenském prostředí sloužili všem, kteří o pomoc požádají“.*¹⁶(viz příloha č. 5)

¹³ [online]. [2018-24-02] <http://www.kaplani.army.cz/informace-pro-vas>

¹⁴ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

¹⁵ Kaplan – z latinského *capellanus*, duchovní vázaný na kapli, je duchovní (zejména křesťanský), jemuž byla ordinářem svěřena pastorační péče o určitou skupinu věřících. Může to být např. vojenský kaplan – pro vojáky nějaké jednotky. [online]. [2018-26-03] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kaplan>, srov. BERGER, Rupert. Liturgický slovník. 1. vyd. Praha: nakladatelství Vyšehrad, 2008, s. 182.

¹⁶ [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/uvodni-slovo>

První vojenský kaplan v AČR začal působit v české jednotce IFOR/SFOR v Bosně a Hercegovině v roce 1996.¹⁷ „Na základě této pozitivní zkušenosti armády s vojenskými kaplany vznikla v roce 1998 dohoda mezi rezortem ministerstva obrany na straně jedné a církvemi sdruženými v České biskupské konferenci a Ekumenické radě církví na straně druhé, o duchovní službě v rezortu ministerstva obrany.“¹⁸ (viz příloha č. 2 a 3)

Služba vojenského kaplana není primárně evangelizační a má nemisijní charakter. Jako nabídka je určena všem příslušníkům rezortu MO.¹⁹

Výrazná většina vojenských kaplanů slouží v organické struktuře jednotek Armády ČR, ostatní v rámci dalších subjektů Ozbrojených sil ČR a Ministerstva obrany (viz příloha č. 5). „Vojenský kaplan je vojákem z povolání v důstojnické hodnosti. Jeho služba není míněna jako celoživotní kariéra, ale jako dočasná forma povolání duchovního.“²⁰

Vzájemně spolupracuje s vojenskými psychology, vrchními praporčíky a se všemi, kterým leží na srdci lidský rozměr života vojáků a jejich rodin.²¹ Duchovní služba AČR nabízí podporu při řešení problémů spojených s výkonem služby, upevňuje morální hodnoty vojáka z povolání a citlivě přistupuje při řešení mimořádných situací. Odborná pomoc Duchovní služby v prostředí AČR spočívá v nápomoci svým velitelům v procesu rozhodování v odpovědnosti za vojáky.²²

Do služebního poměru je kaplan přijat zpravidla na období čtyři až šesti let. „Počet vojenských kaplanů v činné službě se řídí potřebami Ministerstva obrany. V mírovém stavu může být jejich nejvyšší počet 40.“²³ (viz příloha č. 5)

¹⁷ Srov. [online]. [2018-24-02] <http://www.kaplani.army.cz/informace-pro-vas>

¹⁸ [online]. [2018-24-02] <http://www.kaplani.army.cz/informace-pro-vas>

¹⁹ Srov. DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty*. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v rezortu ministerstva obrany. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, s. 79.

²⁰ Tamtéž, s. 79.

²¹ Srov. [online]. [2018-18-03] <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/duhovni-sluzba-v-acr-64633/>

²² Srov. BERGER, Rupert. *Liturgický slovník*. 1. vyd. Praha: nakladatelství Vyšehrad, 2008, s. 182.

²³ DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty*. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v rezortu ministerstva obrany. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, s. 79.

„Od obnovení Duchovní služby v naší armádě v roce 1998 prošlo službou vojenského kaplana již více než 40 vojenských kaplanů z devíti křesťanských církví. V současné době slouží v Ozbrojených silách ČR 31 vojenských kaplanů a 1 vojenská kaplanka.“²⁴ Kaplani jsou v rámci AČR zařazeni ve všech organizačních stupních armády (viz příloha č. 5). Hlavní kaplan, který je součástí Speciálního štábu Generálního štábu AČR, je řídí metodicky i odborně.

„Duchovní přítomnost vojenských kaplanů má vést armádu k těm nejvyšším cílům a dát jim sílu k tomu, aby byli ochotni riskovat i vlastní život v případě obrany svých nejbližších.“²⁵

2.2 Význačné osobnosti duchovní služby v armádě

Pro dokumentaci nelehkého zrodu Duchovní služby u naší armády by bylo přínosné přiblížit charakter jedinců, kteří se o její uvedení do života zasloužili. Vybrané osobnosti mají mnoho společného, ale především jednu společnou výjimečnost. Oba duchovní totiž stáli u počátků Duchovní služby u naší armády, jen v jiných časech.

2.2.1 Methoděj Kubáň

Jednou z nejvýznamnějších osobností československé duchovní služby je nepochybně páter Methoděj Kubáň (1885 – 1942), který nastoupil v roce 1914 v rámci mobilizace službu v Rakousko – Uherské armádě jako polní kurát²⁶ v záloze.²⁷ (viz příloha č. 6) V roce 1919 byl ustanoven duchovním správcem posádkového velitelství v Žilině, kde prožil takřka deset let své vojenské kariéry.²⁸

²⁴ [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/vojensti-kaplani>

²⁵ [online]. [2018-20-03] *Deník Referendum*. <http://www.denikreferendum.cz/clanek/8753-svetove-setkani-pomaha-vojenskym-kaplanum-k-jednotě>

²⁶ Kurát – je zastaralé označení pro výpomocného *kněze*, užívané dříve zřídka pro *farního vikáře* (tehdy většinou označovaného jako *kaplan*, oficiálně *vikarius cooperator*) a ve specifickém významu pak pro vojenského kněze (tzv. polní kurát, feldkurát), tedy funkci dnes označovanou jako *vojenský kaplan*. [online] [2018-22-03] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kurát>

²⁷ Srov. STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 34.

²⁸ Srov. tamtéž, s. 60.

Působnost vojenského duchovenstva v čs. armádě se tehdy v podstatě nelišila od úkolů duchovních v bývalé armádě Rakousko – Uherské. *„Vojenští kněží měli především uvádět do souladu plnění náboženských povinností vojenských osob se zvláštními potřebami armády, pečovat o jejich duchovní i mravní výchovu, přispívat ku upevnění kázně, charakteru, družnosti, lásky a věrnosti k vlasti a ke zodpovědnému nazírání na život a plnění svých povinností.“*²⁹

V červnu 1929 byl převelen do Josefova ve východních Čechách³⁰ a v roce 1934 zamířil už jako podplukovník Kubáň do Prahy do funkce přednosty katolické skupiny, kde se ujal organizace svého rezortu. Bylo přikročeno k vypracování služebních předpisů vojenské duchovní služby, k upravení záležitostí všech vyznání působících v čs. armádě a podařilo se mu položit základy ke zřízení kurzů pro vojenské duchovní, které na konci roku 1936 přerostly ve zřízení školy na důstojníky duchovní služby v záloze.³¹ *„Do jeho života krutě zasáhly události druhé světové války. Protože jako důstojník čs. armády a vlastenec těžce nesl jak mnichovskou tragédii, tak i následnou okupaci republiky, zapojil se ihned do odboje v řadách vojenské odborové organizace Obrana národa.“*³²

Osud Methoděje Kubáně se začal naplňovat v létě roku 1940, kdy byl gestapem zatčen a vyslýchán a poté odsouzen na 13 měsíců v trestnici v saském Budyšíně.³³ Bohužel místo očekávaného propuštění po odpykání trestu byl převezen nejprve do pankrácké věznice a protože odmítl podepsat dokument, ve kterém kromě jiného měl stvrdit fakt, že uložený trest byl spravedlivý, následně do terezínské Malé pevnosti. Poté byl odeslán do koncentračního tábora v Dachau s označením „RU“ (viz seznam zkratek) z německého jazyka přeloženo návrat nežádoucí, čímž nad ním byl fakticky vynesena rozsudek smrti.³⁴

²⁹ STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 60.

³⁰ Srov. tamtéž, s. 82.

³¹ Srov. tamtéž, s. 96.

³² STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 122.

³³ Srov. STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 123-130.

³⁴ Srov. tamtéž, s. 131-138.

Dne 5. března 1942 na následky mučení zemřel.³⁵

Zemřel za svou víru, za svou pravdu a svou vlast. Generál Msgre Methoděj Kubáň je pro duchovní službu dodnes obrovským vzorem a legendou.³⁶ „Nejvyšší oběť generála Kubáně ocenila vlast udělením Československého válečného kříže in memoriam a posmrtným povýšením do hodnosti generála šéfa duchovní služby. Tedy do hodnosti, která v systemizaci pro důstojníky duchovní služby neexistovala a byla vytvořena pouze pro něj.“³⁷

2.2.2 Tomáš Holub

V novodobých polistopadových dějinách roku 1989 AČR je nepochybně jednou z nejvýznamnějších osobností Duchovní služby Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D. (nar. 1967 v Jaroměři). (viz příloha č. 7) Už jenom proto, že se stal prvním vojenským kaplanem a později hlavním kaplanem AČR (1996 – 2006).

Na počátku roku 1996 mu byla adresována výzva, aby odjel s českými vojáky na zahraniční misi v rámci IFOR na Balkáně. Stal se prvním vojenským duchovním po pádu komunismu, který se účastnil mise v Bosně. Na základě pozitivních ohlasů na jeho duchovní působení v misi, mu byl velením armády vydán přímý úkol zorganizovat a všestranně připravit ustanovení vojenské duchovní služby.³⁸

Stál u zrodu Duchovní služby AČR a v roce 1999 se stal prvním hlavním kaplanem v rezortu MO. Tuto funkci opustil v roce 2006. Podařilo se mu zcela začlenit Duchovní službu do organizační struktury AČR.³⁹

³⁵ Srov. STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 139-142.

³⁶ Srov. tamtéž, s. 143-158.

³⁷ STEHLÍK, Eduard. *Páter Method.* 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – Agentura vojenských informací a služeb, 2006, s. 150.

³⁸ Srov. DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v rezortu ministerstva obrany.* 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, s. 64.

³⁹ Srov. tamtéž, s. 64.

3. Vojenská pout' do Lurd

„Tradice vojenských poutí do francouzských Lurd byla založena v roce 1958 krátce po 2. světové válce jako projev dobré vůle spontánní akt smíření příslušníků francouzských a německých armád, do té doby silně znepřátelených oběma světovými válkami. K nim se postupem času přidávali vojáci dalších armád nejen z Evropy, ale i ostatních částí světa.“⁴⁰

V současné době se této vojenské pouti každoročně v květnu účastní 12–16 tisíc vojáků z téměř 40 zemí. Poprvé se roku 1992 naši vojáci poprvé zúčastnili ještě jako příslušníci československé armády a od roku 1993 jsou mezi nimi pravidelně i vojáci, studenti vojenských škol, občanští zaměstnanci AČR a jejich rodinní příslušníci v doprovodu kaplanů AČR a zástupců rezortu MO AČR.⁴¹

3.1 Lurdy

„V jihozápadní části departementu Hautes-Pyrénées, průměrné nadmořské výšce 400 metrů, usazené v moři zeleně na úpatí Pyrenejí a na březích řeky Gave vytékající z vodopádu Gaverin stojí Lurdy (francouzsky Lourdes), místo, kde se setkává sedm údolí Lavedan.“⁴²

Městečko se 16.000 stálými obyvateli je jedním z nejslavnějších a nejvýznamnějších poutních míst na světě. Počet věřících i turistů, kteří sem po celý rok přijíždějí a zúčastňují se náboženských slavností aktivně nebo jako diváci, činí každoročně téměř šest milionů. Do Lurd také přijíždí desítky tisíc nemocných s nadějí na uzdravení.⁴³

⁴⁰ Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

⁴¹ Srov. ADAMUS, Lubomír; BÍLEK Jiří. *Reprezentujeme armádu, Prahu i svou vlast.* Prezentační a informační centrum MO ČR, Tiskárny Havlíčkův Brod a.s., 2010, s. 74.

⁴² AUSINA, G.; PRODOMI L. *Lourdes. Život Bernadetty – Zjevení, Svatostánky.* Nakladatelství Doucet, s. 64.

⁴³ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

3.2 Historie poutí do Lurd

Roku 1858 se místní chudé dívce Bernadettě Soubirousově (1844–1879) v jeskyni na okraji tehdejších Lurd zjevila Panna Maria. Zjevení se na stejném místě vícekrát opakovala. Dívce zde ukázala léčivý pramen (viz příloha č. 11) a žádala ji, aby na místě nechala vystavět kostel. Bernadette se později stala řeholnicí, avšak celý život měla slabé zdraví. Zemřela ve 35 letech. Blahořečena byla v roce 1925 a prohlášena za svatou o osm let později.⁴⁴

Lurdy se staly ještě za života Bernadetty vyhledávaným poutním místem, kam lidé z celého světa přicházejí s nadějí na uzdravení. V případě vojenské poutě jde o naději na smíření mezi lidmi s přáním míru, spravedlnosti a dobra. S přáním, aby voják nebyl v případě potřeby pouhým nástrojem politické moci, ale plnohodnotným člověkem se vztahem k lidem a k životu.⁴⁵

Kolem jeskyně, ze které vyvěrá vodní pramen (viz příloha č.11) a v níž došlo k oněm zjevením Panny Marie, postupně vyrostlo rozlehlé náboženské městečko s mnoha kostely.

S důkazem rostoucí úcty a vděku k tomuto mariánskému svatému místu se postupně vybudovaly tři tamní nejvýznamnější baziliky Neposkvrněného Početí, Růžence a Sv. Pia X.⁴⁶ Lurdy mají své výjimečné kouzlo a zcela neopakovatelnou atmosféru nejen pro ty, kteří chtějí získat novou naději pro své osobní problémy a strasti, ale také pro nenábožensky založené příchozí.⁴⁷

⁴⁴ Srov. [online]. [2018-20-03] https://cs.wikipedia.org/wiki/Bernadette_Soubirous

⁴⁵ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

⁴⁶ Srov. MENOTTI GIULIA, *Lurdy*. Casa Editrice Bonechi, 1995, s. 18.

⁴⁷ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

3.3 Česká účast a její organizace

Všichni příslušníci rezortu Ministerstva obrany ČR jsou každoročně k účasti na květnové Mezinárodní vojenské pouti do Lurd oficiálně pozváni, a to cestou zvacího dopisu (viz příloha č. 4) organizátora pouti biskupa francouzské vojenské duchovní služby (vojenské diecéze) adresovaného ministru obrany ČR. Česká účast na vojenské pouti je proto vždy vedena oficiální delegací sestavenou ministrem obrany ČR, která zastřešuje reprezentaci České republiky na této pouti. Od roku 1992 vyjadřuje Ministerstvo obrany ČR podporu účasti českých vojáků a rezortních zaměstnanců na této pouti tím, že poskytuje prostředky k zabezpečení přepravy účastníků na místo poutě a organizační úsilí cestou tzv. Volarézy⁴⁸ a Duchovní služby AČR.

3.4 Lurdy 2017

V pořadí 59. mezinárodní vojenská pouť do Lurd se konala ve dnech 19. – 21. května 2017. *„Pod vlajkou ČR přijelo do Lurd téměř sto vojáků a občanských zaměstnanců s rodinnými příslušníky i studentů vojenských škol. Pouti se v roli oficiálních zástupců ozbrojených sil ČR účastnili zástupce Generálního štábu – ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Petr Mikulěnka a hlavní kaplan plk. Jaroslav Knichal.“*⁴⁹ Českou mši v bazilice neposkvrněného početí celebroidal hlavní vojenský kaplan a kázal kaplan univerzity obrany kpt. Jan Pacner. Křížovou cestu (viz příloha č. 8), kterou čeští poutníci prošli, provázal slovem kaplan 102. Průzkumného praporu npor. Jaroslav Zoubek.⁵⁰

⁴⁸ Volaréza – Vojenská lázeňská a rekreační zařízení. [online]. [2018-22-03] <https://www.volareza.cz/>

⁴⁹ [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/ohlednuti-za-poslednim-rocnikem>

⁵⁰ Srov. [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/ohlednuti-za-poslednim-rocnikem>

3.5 Lurdy 2018

Termín letošní jubilejní 60. mezinárodní vojenské pouti do Lurd vychází na 18. – 20. května. Aktuální informace lze sledovat např. na internetových stránkách. V současnosti se vojenské pouti do Lurd účastní až 12 – 16 tisíc vojáků z více než 40 zemí, kteří se zde modlí za mír mezi národy.⁵¹

Program pouti je pevně daný a má především reprezentativní charakter. Ústroj je stanovena a všichni zúčastnění vojáci jsou povinni se pochodu účastnit v uniformách vz. 97. Ubytování ve vojenském táboře jsou povinni dodržovat ústroj v polních uniformách vz. 95.⁵² (viz příloha č. 14)

Rozvrh poutě je každý rok rámcově velmi podobný. Každoroční setkání začíná v pátek večer slavnostním zahájením v bazilice Pia X. Po nastoupení vlajkonošů všech zúčastněných zemí a defilé vojenských hudeb přechází program v duchovní dimenzi modlitby, slova a hudby.⁵³ V sobotním programu má své pevné místo česká bohoslužba v zpravidla v bazilice Neposkvrněného Početí, zapálení svíce dlouhé 170 centimetrů⁵⁴ za české vojáky (viz příloha č. 15) a společné fotografování na schodech baziliky.⁵⁵ (viz příloha č. 13) Tradicí je projít si společně křížovou cestu, kterou připomíná figurální vyobrazení událostí Ježíšova utrpení a smrti na 15 místech, umístěných v blízkém okolí. (viz příloha č. 8) Odpoledne patří město vojenským hudbám a vyvrcholením dne je večerní průvod se svícmi, který je zakončen před půlnocí před bazilikou. (viz příloha č. 17) V neděli dopoledne program pouti uzavírá mezinárodní vojenská mše svatá v bazilice Pia X. za účasti všech zúčastněných poutníků.⁵⁶ Mezinárodní vojenská pouť nabízí prostor k modlitbě, ztišení, ale i setkání s kolegy ze zahraničních armád.⁵⁷

⁵¹ Srov. [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/ohlednuti-za-poslednim-rocnikem>

⁵² Srov. tamtéž.

⁵³ Srov. [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/ohlednuti-za-poslednim-rocnikem>

⁵⁴ Srov. ADAMUS, Lubomír; BÍLEK Jiří. *Reprezentujeme armádu, Prahu i svou vlast.* Prezentační a informační centrum MO ČR, Tiskárny Havlíčkův Brod a.s., 2010, s. 74.

⁵⁵ Srov. tamtéž.

⁵⁶ Srov. tamtéž.

⁵⁷ Srov. [online]. [2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/ohlednuti-za-poslednim-rocnikem>

4. Osobnostní rozvoj vojáka

Kodex etiky vojáka se snaží klást důraz na etické jednání jednotlivce. Pokud chce tato práce porozumět působení místa typu Lurd na duchovní stránku vojáka z povolání, musí si odpovědět „*Kdo a jaký člověk je vojenským profesionálem?*“⁵⁸ V současnosti je totiž převážná většina vojáků AČR bez víry, tedy bez vyznání.⁵⁹

4.1 Voják

Pro snadnější porozumění dalších souvisejících informací by bylo přínosné, alespoň v hrubých obrysech přiblížit, jak je pojem příslušník ozbrojených sil AČR definován.

Profesionální voják vykonává vojenskou službu po složení vojenské přísahy a úspěšného absolvování kurzu základní přípravy ve Vyškově na Moravě.⁶⁰ Je ve služebním poměru Armády České republiky. Pro výkon svého povolání musí být voják tělesně zdatný, psychicky odolný a zdravotně způsobilý, schopen služby nejen na území našeho státu, ale i v zahraničí, např. v misích. Podle kvalifikačních předpokladů je zařazen do určitého hodnostního sboru na dané systemizované místo.⁶¹ Voják má ovšem omezena některá svá práva, kterou zaručuje Listina základních práv a svobod, např. shromažďovací právo, svobodu projevu, omezenou volbu lékaře či právo na projev náboženství nebo víry. Naopak posíleno je právo např. na zachování dobré pověsti, osobní cti a lidské důstojnosti. Je vázán Vojenskou přísahou a Kodexem etiky vojáka z povolání, který vychází z přirozených lidských ctností. Jen čestný člověk má svá rozhodnutí založena na osobních kvalitách a čistém svědomí.⁶²

⁵⁸ HOLUB, Tomáš. *Pastorační služba v Armádě České republiky*. sv. 4; 1.vyd. Praha; Studijní texty Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy a Pastoračního střediska při Arcibiskupství pražském, 2007. s. 6.

⁵⁹ Srov. Tamtéž. s. 6.

⁶⁰ Srov. [online]. [2018-18-03] <https://kariera.army.cz/vojak-z-povolani>

⁶¹ Srov. Zákon č. 221/1999 Sb. *O vojácích z povolání*, §2.

⁶² Srov. *Příručka vojáka AČR*. 3. vyd. Vyškov: Institut doktrín VeV – VA, 2009. s. 4–10.

„Odpovědnost vojenského profesionála AČR musí být založena na jeho osobním vztahu ke státu, národu, ozbrojeným silám ČR, spojeneckým silám NATO, bezpečnosti Evropské unie, kolegům ve výkonu povolání a společenským hodnotám.“⁶³ „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“⁶⁴

Voják z povolání – profesionál by měl být při výkonu služebního poměru veden základními hodnotami:

- **odpovědností a smyslem pro povinnost**

Tato hodnota představuje respektování a dodržování zákonů, nařízení a rozkazů. Základem je odpovědný vztah k plnění povinností podle nejlepších schopností. Významným projevem odpovědnosti je samostatnost, iniciativa a tvořivý přístup.

- **obětavostí**

Představuje především správné řazení priorit. Pro vojenského profesionála musí být zájmy celku nadřazeny jeho individuálním zájmům.

- **odvahou**

Představuje odhodlání, morálně – volní a duševní sílu dělat to, co je správné, i v případě možných nepříznivých následků a okolností. Velitel a řídicí pracovník v ozbrojených silách musí umět převzít odpovědnost a rozhodovat i ve složitých, nebezpečných a riskantních situacích.

- **věrností**

Znamená být oddán zemi a armádě, která ji brání. Znamená ztotožnění, sepětí vojáka se zájmy a osudy národa, armády, útvaru, jednotky, osoby velitele a ostatních příslušníků celku. Blízko k této kvalitě má pojem hrdost,

⁶³ http://www.army.cz/avis/publikace/integrace/profesionalizace_acr_v_nato.pdf

[online]. [2018-11-03], s. 161.

⁶⁴ Jan 15,13

který vyjadřuje vztah jedince k útvaru, jednotce, ale též k vojsku, odbornosti, hodnostnímu sboru nebo hodnosti.

- **čestností**

Je završením etických hodnot v armádě, motivačním činitelem a opravňuje morální rozhodnutí založená na příkladných osobních kvalitách a čistém svědomí. Čest má blízko k mravnosti, čestný jedinec se ztotožňuje se skupinovými, tedy vyššími hodnotami a pracuje ve prospěch vyšších celků.⁶⁵

4.2 Kodex etiky vojáka

„Duchovní služba AČR systematicky rozvíjí etickou rovinu vojenské služby. Děje se tak především prostřednictvím Etických seminářů. Etické semináře jsou pořádány v rámci kariérového vzdělávání vojáků i při jiných vhodných příležitostech (např. při výjezdu do zahraniční operace).“⁶⁶

Kodex etiky vojáka vyjadřuje tradiční vojenské hodnoty, které má každý voják ctít.

Těmito hodnotami jsou:

Odpovědnost a smysl pro povinnost: „uvědomuj si své povinnosti, projevuj iniciativu a tvořivý přístup ke službě“

Obětavost: „dej všechno, dej víc, než dostáváš, uvědom si, že úspěch celku stojí výš než úspěch jednotlivce“

Odvaha: „neboj se rozhodnout a přijímat nové výzvy, měj sílu překonat složité, nebezpečné a riskantní situace“

Věrnost: „buď oddaný své zemi a její armádě a loajální ke svým nadřízeným, respektuj své spolupracovníky“

⁶⁵ Srov. http://www.army.cz/avis/publikace/integrace/profesionalizace_acr_v_nato.pdf [online]. [2018-11-03], s. 161.

⁶⁶ [online]. [2018-28-03] <http://www.kaplani.army.cz/etika>

Čest: „bud' přímý a zásadový, jedneť vždy v souladu se svým svědomím, tvé poslání tě zavazuje“

4.3 Voják a jeho vnímání duchovních hodnot

Voják je vojenským výcvikem a opakujícím se drilem průběžně připravován na situace ohrožení jeho života, i na tu nejzazší možnost, jeho ztrátu. Služba v armádě vyžaduje obětavost, loajalitu a kázeň. Voják musí potlačit svou individualitu a své zájmy ve prospěch skupiny. Pro usnadnění přechodu na tento způsob myšlení tu vzniká prostor pro uplatnění vědomostí a zkušeností vojenských psychologů a duchovních. Ve své podstatě jsou to podobně zaměřené profese, protože mají být nápomocny vojenským profesionálům ve zvládání tvrdého vojenského života. Patrně v důsledku historických souvislostí s vládou lidu vcele s KSČ je ovšem úloha uplatnění vojenského duchovního poněkud problematická, protože zastoupení věřících v řadách AČR je více než mizivá. Důvodem proč tomu tak je, je pravděpodobně v typu civilistů, kteří se hlásí ke službě v armádě. Ve své podstatě se jedná o sportovně založená individua, která sice dbají o svá fyzická, avšak o svá duševna příliš nedbají.⁶⁷

V souvislosti s úplným přechodem na profesionální armádu vzniká nezbytnost vytvořit jakousi profesní vojenskou etiku. Tato etika v podstatě vychází z etiky obecné, pro vojenské prostředí má svá specifika a zákonitosti, avšak je přísnější (viz. 4.2 Kodex etiky vojáka).

Jedním ze základních důvodů potřebnosti duchovní služby v armádě je, že vojáci, tedy příslušníci ozbrojených sil vůbec, mají v rukou zbraně a jsou organizováni, a tím více vystaveni selhání a zneužití svého postavení. Při nasazení do bojových operací jsou navíc v situacích, které mohou být a mnohdy jsou v rozporu s jejich svědomím potažmo přesvědčením.⁶⁸ Velmi diskutovaným tématem v souvislosti s povoláním vojáka bývá dříve nebo později zabití nepřítele v boji. Obecně se jedná o jeden z nejvážnějších deliktů vůči morálce. Většina vojáků

⁶⁷ Srov. *Kompendium katechismu katolické církve*, 467; 1.vyd. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006, s. 131.

⁶⁸ Srov. [online]. [2018-20-03] <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/zakladatel-duhovni-sluzby-v-polistopadove-armade-15-let-duhovni-sluzby-v-acr>

si pravděpodobně tento problém nepřipouští, dokud nenastane. V každém případě se jedná o vyhrocenou situaci a její řešení nemá mnohdy vítězné řešení. Pokud však pozvedne zbraň v boji proti nepříteli, který vůči nám udělal totéž, je pro vojáka právně a morálně ospravedlnitelné, pokud bojuje spravedlivý boj za svobodu a právo národa.⁶⁹

V každém případě by se morální vlastnosti (viz. 4.2 Kodex cti) měly u vojáků z povolání projevat nejen ve vojenském, ale i civilním životě, v rodině i na veřejnosti.⁷⁰

⁶⁹ Srov. HOLUB, Tomáš. *Pastorační služba v Armádě České republiky*. sv. 4; 1.vyd. Praha; Studijní texty Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy a Pastoračního střediska při Arcibiskupství pražském, 2007. s. 5–6.

⁷⁰ Srov. *Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století*. 1. vyd. Praha;: Ministerstvo obrany – AVIS, 2007, s. 115-123.

5. Výzkum

Výzkum byl zpracován metodou dotazníku a získané informace byly použity pro grafické znázornění do diagramu.

5.1 Cíl výzkumu

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím výzkumu zjistit pomocí kvalitativního dotazování, zda mají návštěvy vojenské pouti v Lourdech alespoň nějaký vliv duchovního rozměru na zúčastněné. Pokud ano, pak jakého charakteru a jaké velké intenzity a zda tento prožitý okamžik měl nějaký sekundární účinek na jejich jednání a konání po návratu do vlasti.

5.1.1 Zkoumaný soubor

Dotazníky byly rozdávány na vojenských útvarech AČR a rozesílány elektronickou cestou. Dvěma relevantními podmínkami pro poskytnutí dotazníku (viz 5.4 Dotazník pro vojáky AČR) k vyplnění bylo, že se musí jednat o vojáka z povolání ve služebním poměru k AČR, který trvá a alespoň jedno absolvování mezinárodní vojenské pouti do Lurd. Díky těmto omezením se počet vhodných respondentů kriticky snížil, ačkoli anketa trvala od prosince 2017 do března 2018. Nebylo možné získat data všech účastníků (vojáků z povolání), kteří se v minulosti zúčastnili pouti do Lurd cestou Duchovní služby AČR z důvodu existence *Zákona o ochraně osobních údajů*⁷¹. Nakonec byla k vyhodnocení shromážděna data celkem 47 respondentů, kteří splňovali dané předpoklady.

5.1.2 Vyhodnocení výzkumu

Použitý anonymní dotazník (viz 5.4 Dotazník pro vojáky AČR) je složen z pěti stručných a srozumitelných otázek se třemi možnými odpověďmi (Ano, Ne, Nevím). U otázek č. 3 a č. 5 je umožněno eventuelní osobní vyjádření či upřesnění odpovědi. Jejich zodpovězení trvalo v průměru do pěti minut a všechny zodpovězené dotazníky jsou uchovány v osobním archívu. Ke každé otázce bylo vypracováno grafické zobrazení pomocí výsečového diagramu.

⁷¹ Srov. [online]. [2018-20-03] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zakon-o-ochrane-osobnich-udaju>

5.1.3 Dotazník pro vojáky AČR

1. Vzpomínáte rád/a na pouť s ostatními vojáky do Lurd?

Ano	Ne	Nevím
-----	----	-------

2. Líbila se Vám atmosféra živého poutního místa Lurdy?

Ano	Ne	Nevím
-----	----	-------

3. Byla pro Vás pouť do Lurd něčím zajímavá/přínosná?

Ano	Ne	Nevím
Byla pro mne zajímavá/přínosná:		

4. Byla pro Vás návštěva Lurd i náboženským/duchovním přínosem

Ano	Ne	Nevím
-----	----	-------

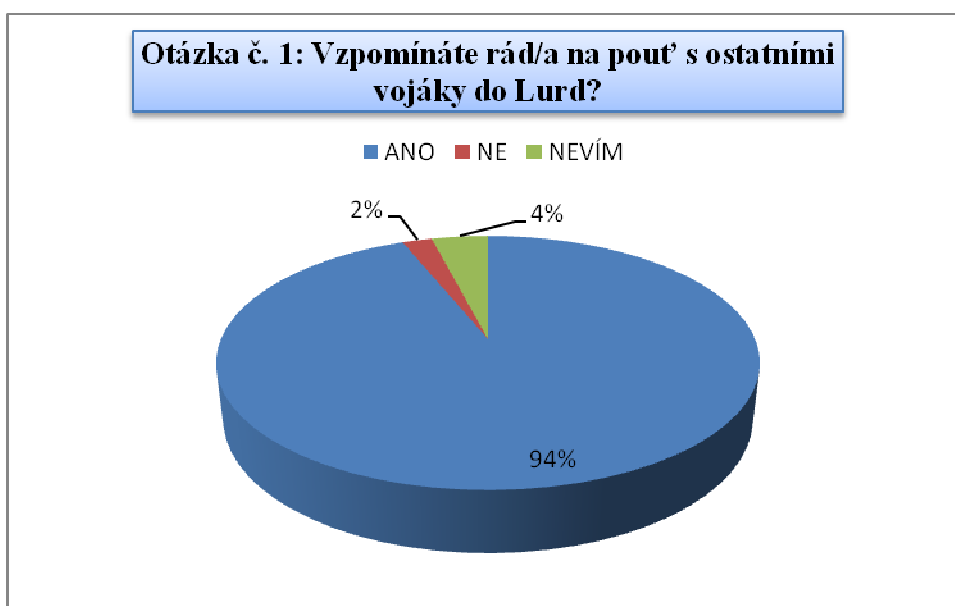
a hodnotovým žebříčkem / ke změně vlastního hodnotového žebříčku?

Ano	Ne	Nevím
Jiné:		

Zdroj: Autor

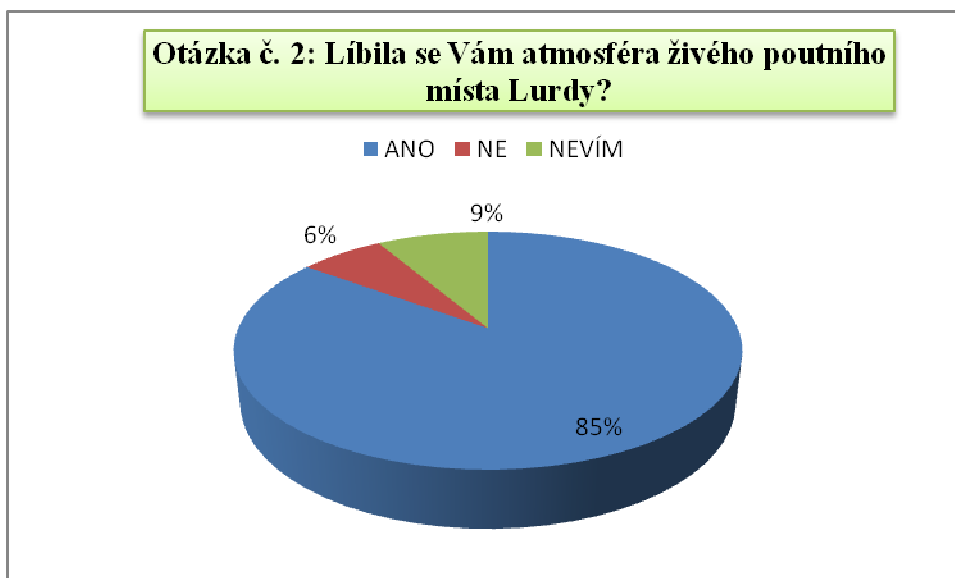
5.1.4 Vyhodnocení jednotlivých otázek

Otázka č. 1: Vzpomínáte rád/a na pout' s ostatními vojáky do Lurd?

Na tuto otázku odpověděl plný počet zúčastněných respondentů. Většina dotazovaných (celkem 94%) odpověděli kladně, z čehož plyne, že významná většina vzpomínala na duchovní pobyt v Lurdech pozitivně. Odpověď „Ne“ zazněla celkem ve 2 % a odpověď „Nevím“ ve 4 %. Tato otázka je cílena na dojmy z pobytu v Lurdech ve smyslu poznávání se s ostatními vojáky, navazování nových přátelství, pobytu ve stanech či na hotelu, vedení rozhovorů, účasti na plánovaných programech, vstřebávání přátelské atmosféry sblížení a smíření. Ohlasy většiny jsou pozitivní, odpovědi „Ne“ a „Nevím“ lze patrně přičítat nějaké subjektivně vnímané negativní události nebo okolnosti, která měla rozhodující vliv na rozhodování při reakci na tuto otázku.

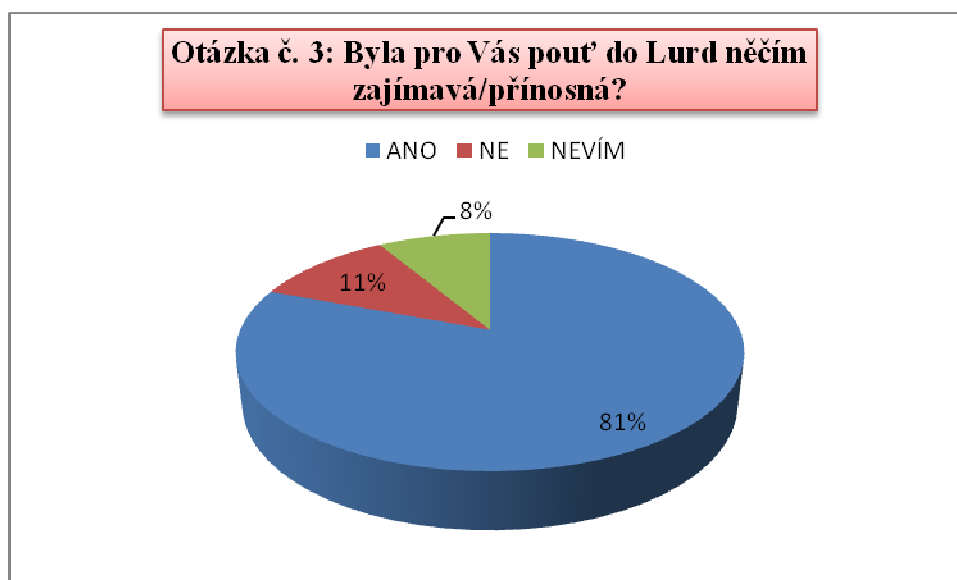
Otázka č. 2: Líbila se Vám atmosféra živého poutního místa Lurdy?

I na tuto otázku odpověděl plný počet zúčastněných respondentů. Poměrně většině dotazovaných (celkem 85 %) se atmosféra tohoto poutního místa líbila. Odpovědí „Ne“ bylo 6 % a „Nevím“ bylo 9 %. Část účastníků výpravy se tohoto pobytu v Lurdech účastnila poprvé, a i když si svépomocí nějaké informace jistě opatřila, nevědouc, co od vojenské pouti očekávat. Tedy pod vlivem prvotního dojmu z návštěvy celoročního náboženského města, které je svým návštěvníkům zcela uzpůsobeno z hlediska turismu, byly odpovědi převážně kladné. Nesouhlasné a nerozhodné hlasy mohou znamenat nelibost se světským kupčením s náboženskou tematikou. Dalším důvodem negativních či nerozhodných odpovědí by mohly být kritické pohledy stoupců evangelické víry na mariánské poutní místo, či pohledy účastníků bez vyznání na intenzitu náboženského prožitku a počínání. „Nelze tedy tvrdit, že mariánská úcta odvádí od Krista, ale z toho, co jsme si řekli, vyplývá, že naopak skutečná mariánská úcta vede ke Kristu, vede k Bohu, vede ke zdroji, kterým je Láska.“⁷²(Z kázání Dominika Duky dne 18. září 2017)

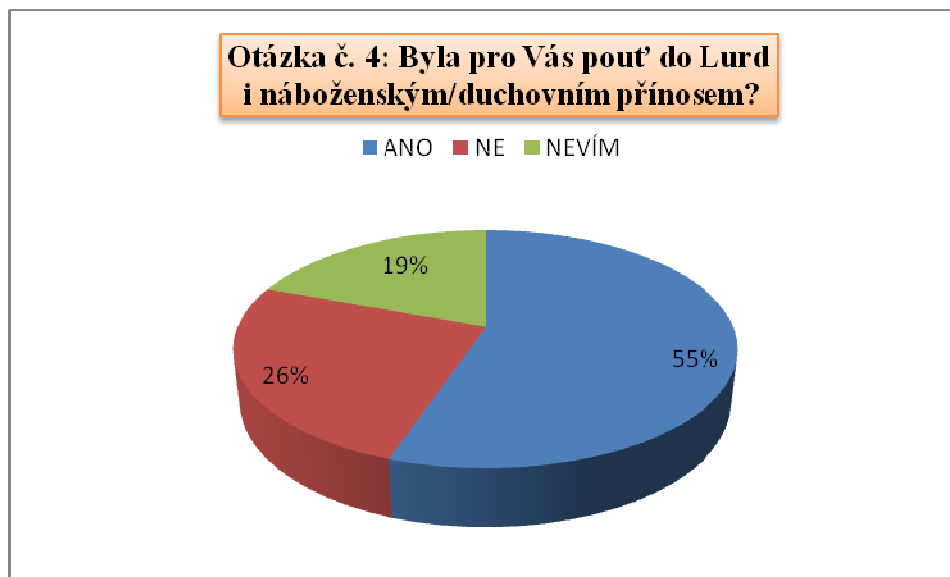
⁷² [online]. [2018-20-03] <http://www.dominikduka.cz/kazaniK/kazani-z-kevelaeru/>

Otázka č. 3: Byla pro Vás pouť do Lurd něčím zajímavá / přínosná?

I na tuto otázku odpovědělo plný počet zúčastněných respondentů, 81 % respondentů kladně, 11 % že nikoliv a 8 % neví. Otázka byla rozšířena upřesňující podotázkou, čím byla pouť pro respondenta zajímavá či přínosná. Této možnosti nevyužilo všech 47 respondentů. Od všeobecných odpovědí typu, že obohacující a skvělé bylo všechno, po konkrétnější. Vojenští poutníci, kteří byli pravděpodobně plni dojmů z první návštěvy Lurd, byli nadšeni vším nebo jejich odpovědi zněly více obecně, že poprvé to bylo úžasné či úžasný turistický zážitek. Poutníci, kteří cestovali již opakovaně, měli již utříděnější, konkrétnější odpovědi typu: „*atmosféra smíření, setkání s vojáky různých národností.*“ Upřesňující odpovědi odhalily i poutníky bez víry od těch s vírou. Nenábožensky založení jedinci si všímali architektury, úpravy okolí Lurd a oceňovali duchovní cestu jako „*poznávací zájezd*“ či velmi negativně hodnotili: „*kupčení s náboženstvím a příliš mnoho lidí na jednom místě*“, patrně fobie z davu. Poutníkům, kterým neunikl hlavní program vojenské duchovní pouti již odhalily ve svých odpovědích, že oceňují jak: „*modlitba může spojit cizojazyčně hovořící poutníky, rozšíření obzoru, uvědomění velkého daru zdraví, krásu solidarity a načerpání nových duchovních sil.*“ Dle předpokladů ale bylo takových odpovědí pomálu.

Otázka č. 4: Byla pro Vás pouť do Lurd i náboženským / duchovním přínosem?

I na tuto otázku odpovědělo plný počet 47 zúčastněných respondentů. Tato otázka se už cíleně táže na konkrétní fakt a to je náboženské či duchovní obohacení. U této otázky odpovědělo 55 % respondentů kladně, 26 % záporně a 19 % si nebylo jisto. Odpovědi se různí dle očekávání poutníků. Očekávání se různí u skupiny jedinců, která do Lurd cestuje poprvé. Neví, co od cesty může předpokládat, co se dá zažít, protože svým způsobem cestuje do neznáma, může být zmatena či stresována novým.

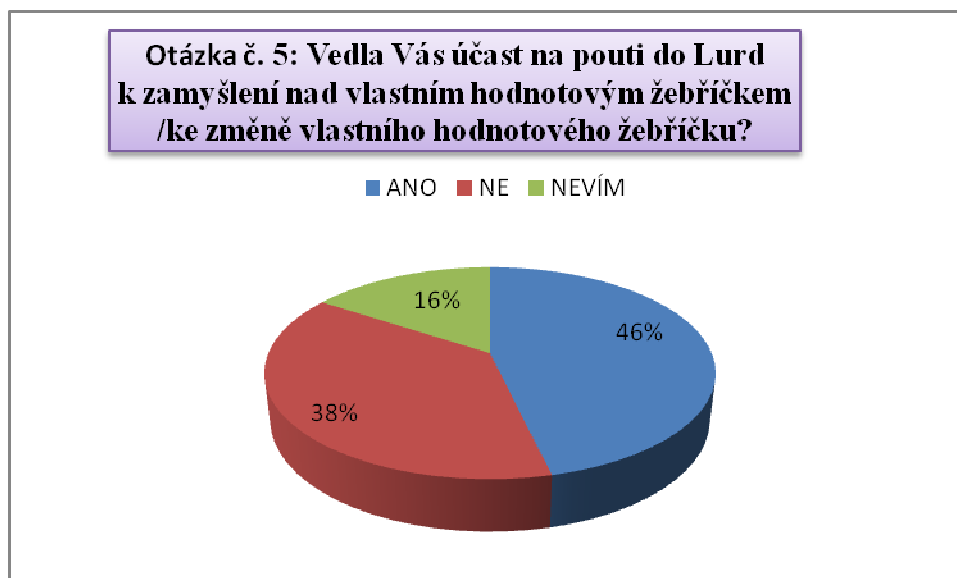
S tím je možné spojit určité negativní případné stresující myšlenky, které se zpracovávají teprve časem. Druhá skupina už jede cíleně za atmosférou, kterou alespoň jednou již prožila a už ví, co ji čeká. Má potřebu onu magickou atmosféru prožít a vstřebat ještě jednou. Toto by mohl být hlavní důvod různorodých odpovědí. Dalším důvodem může být i ateistické vyznání (u odpovědi „Ne“ či „Nevím“) části respondentů. Voják bez vyznání nebude logicky na tuto otázku reagovat kladně. Mohl si nějaký pocitový zážitek odnášet, ale nedefinoval by ho jako náboženský či duchovní, spíše kulturní. Lurdy jsou obrovské poutní místo, na což někteří poutníci reagují různě. Stejně tak některým evangelíkům může být mariánská úcta cizí, neboť by mohla odvádět pozornost... „*Mariánský kult nejen že oslovuje svou*

*jedinečností, ale sám upevňuje lidskou důstojnost a jedinečnost člověka, tedy ženy, muže i dítěte.*⁷³ *Mariina úloha v církvi je neoddělitelná od jejího spojení s Kristem a přímo z něj vyplývá. „Toto spojení matky se synem v díle spásy je zřejmé od chvíle pozemského početí Krista až do jeho smrti.“*⁷⁴ (Z kázání Dominika Duky dne 18. září 2017)

⁷³ [online]. [2018-20-03] <http://www.dominikduka.cz/kazaniK/kazani-z-kevelaeru/>

⁷⁴ *Katechismus katolické církve*, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2002, s. 252.

Otázka č. 5: Vedla vás účast na pouti do Lurd k zamyšlení nad vlastním hodnotovým žebříčkem / ke změně vlastního hodnotového žebříčku?

I na tuto otázku odpovědělo plný počet zúčastněných respondentů. Tato otázka je již osobnějšího charakteru a stejně jako u otázky č. 3 je u ní prostor pro upřesnění odpovědi, kde může tázaný/á hlouběji rozvést svou myšlenku. Z psychologického hlediska se předpokládá, že kouzlo místa, mystická atmosféra probíhající duchovní pouti může některé poutníky překvapit charitativním rozměrem, obrovská procesí se svícemi, rovnostářským rozměrem, duchovní silou, silou pozitivních zpráv. Přátelské naladění zúčastněných, kdy i různě mluvící poutníci z různých armád cítí souznění je předpokladem pro vznik jakési směsi pocitů či dojmů toho všeho, co viděl a cítil. Pokud se ovšem nejedná o zcela pocitově plochého jedince, který vycestoval do Lurd zcela omylem. Pomineme – li rozlišení typu pohlaví, věku, či v jaké životní situaci nebo jaké osobní problémy řeší, předpokládáme, že Lurdy zapůsobí na zúčastněné vlivem různé intenzity. Taktéž je zúčastnění poutníci různými stupni intenzity vnímají dle portfolia daného genem a dotvářeném výchovou. Poté už je jen krok k tomu, aby myšlenkovými pochody zpracovávaný dojem aplikovali na svůj subjektivní pohled na svou pozemskou existenci a z toho plynoucí budoucí jednání a konání. Odpověď „Ano“ zvolilo 46 %,

„Ne“ 38 % a odpověď „Nevím“ 16 % tázaných. U upřesňujících odpovědí negativně odpovídajících (s velkou pravděpodobností nenábožensky založených) jedinců se objevovaly reakce typu: *„nevidím důvod se měnit, či odvolávání se na to, že jsou nevěřící a že hlubší změny ve svém jednání neplánují či pěkný turistický výšlap, ale modlitby neplánují.“* Pravděpodobně duchovně založení jedinci ve svých upřesňujících reakcích uváděli, že: *„ si více všímají chování lidí ve svém okolí, že se snaží více přemýšlet o sobě samých a svých reakcích k ostatním či dokonce, že plánují pomáhat starým a nemocným lidem.“* Na upřesňující odpovědi opět neodpověděl plný počet tázaných poutníků.

5.2 Rozhovor s vojenským kaplanem

Individuální nestandardizovaný rozhovor jsem vedla se současným vojenským kaplanem. Byl srozuměn s tím, že rozhovor se bude nahrávat na záznamové zařízení a bude výhradně použit v souvislosti s touto bakalářskou prací.

Výběr současného osoby vojenského kaplana pro realizaci rozhovoru byl zcela účelový, neboť splňoval několikero hledisek, které tento výběr podmiňovaly. Jedním z hlavních hledisek bylo i to, že se opakovaně zúčastnil vojenské pouti do Lurd. Následující rozhovor zprostředkuje myšlenky a dojmy představitele Duchovní služby svého času ve službách AČR, tedy osoby více než povolané, které po návštěvě Lurd získal.

Nestandardizovaný rozhovor proběhl dne 28. 2. 2018 v kanceláři vojenského kaplana v budově Generálního štábu AČR na Vítězném náměstí v Praze.

5.2.1 Osobnost vojenského kaplana pplk. Mgr. Miloslava Kloubka

Pplk. Miloslav Kloubek (*1960) je duchovním Církve bratrské od roku 1987. V letech 1985 – 1987 absolvoval základní vojenskou službu. V letech 1998 – 2003 byl kaplanem 2. mechanizované brigády v Písku, poté roku 2004 kaplanem 312. mezinárodního praporu rchbo sil NRF Liberec. V letech 2004 – 2006 působil jako externí poradce MO pro duchovní službu a v letech 2006 – 2012 jako kaplan Aktivních záloh. Od listopadu 2012 do září 2016 zastával funkci kaplana Posádkového velitelství Praha. Od října 2016 je kaplanem Agentury personalistiky AČR Praha jako zástupce hlavního kaplana.

V minulosti se účastnil několika zahraničních misí. Je ženatý, s manželkou Evou má 3 syny a již 4 vnoučata.

5.2.2 Rozhovor

Níže uvedený rozhovor byl zaznamenán na nahrávací zařízení a je přiložen na CD.

1. „Kolikrát jste byl v Lurdech?“

„Celkem třikrát.“

2. „Líbí se Vám Lurdy?“

„Líbí, velmi. Ale je zajímavé, že pokaždé byla ta návštěva v jiných souvislostech. Jednou jsem byl jako kaplan 2. mechanizované brigády, podruhé jako doprovod studentů z Vojenské střední školy v Moravské Třebové a z Univerzity obrany v Brně a potřetí jako poradce ministra obrany v civilu s manželkou a vychutnával jsem si výhody jako VIP a proto bych chtěl jet znovu, opět v jiné souvislosti...“

3. „Vracíte se do Lurd rád?“

„Určitě ano, vracím a chystám se i letos.“

4. „Navštívil jste i jinou vojenskou pout' než Lurdy?“

„Pokud si vybavím, tak ne. Dělá se evangelická podoba Taizé, něco jako protiváha Lurd, dělají to ve Francii také, ale teď si nevzpomenu na jakém místě. Nikdy jsem to pozvání nepřijal.“

5. „Při vojenských poutích je možnost ubytování v hotelu nebo ve stanovém městečku. Kam jezdíte raději?“

„Každé má své kouzlo. Ve stanovém táboře se mi líbí taková ta hodně srdečná atmosféra, a že tam ti lidé žijí společně. Když vyjde hezké počasí, je příjemné se posadit venku a pobýt společně s lidmi. Naopak ve městě se mi to zdá atmosféra upjatější. Ale hotel, kam každoročně jezdí česká delegace, je zajímavý. Jezdí se pořád na stejné místo, takže česká delegace je vždy očekávána, ale ti lidé jsou tam víc izolovaní. Těším se letos do hotelu s manželkou Evou, která by asi stanový tábor nepřijala.“

6. „Všiml jste si, zda do Lurd jezdí stále stejní nebo noví vojáci?“

„Myslím si, že je určitá stálá klientela a že to některé poutníky neustále vyloženě táhne na to místo a nemohou bez Lurd být a jsou i tací, které vojenská Duchovní služba už vyřadila, protože už byli mnohokrát a protože ten počet míst je každoročně hodně omezený. Vždy se musí hodně selektovat. A když je vyřadili, tak z toho byli velmi nešťastní. My z Duchovní služby chceme, aby se na seznam dostali i jiní lidé a já mám takový dojem, že to táhne pořád i ty nové. Pro ty, kteří jsou zvyklí tam jezdit, jsou ty zkušenosti již známé a jsou velmi pozitivní a vyprávějí. Noví lidé se přihlásí s chutí a rádi jedou s tím, že jsou spokojení, že viděli tamní poměry, nasáli tu místní lurdskou atmosféru a odvědí, že už podruhé jet nemusí, ale jsou lidé, které to chytne a chtějí na ta místa cestovat znovu.“

7. „Uvítací ceremoniál je jedním z hlavních bodů vojenské pouti. Jak ho vnímáte z pozice kaplana – vojáka?“

„Mně se zdá, že to je nejbouřlivější část setkání, ale rozhodně ne hlavní. Je velmi atraktivní, ale já za hlavní považuji duchovní prožitek, který může člověk prožít. Jmenoval bych zastavení u oné jeskyně, kde došlo ke zjevení nebo ještě pak setkání s handicapovanými lidmi či křížová cesta nebo i česká bohoslužba v tom francouzském prostředí a potažmo světovém...Ale jinak si uvědomuji, že tam lidé prožívají své češství to, že jsou součástí jedné delegace, že patří k sobě a přitom, že patří i k těm druhým. Ta kombinace těchto zážitků, si myslím, že je velmi silná a zvláště přítomnost vojenských kapel. Každá armáda tam má svou kapelu. Osobně vím, jak to bylo hodně silné a emocionálně vyhnané, když jsme tam měli svou kapelu! Bylo to něco nádherného! Když tam defillovali a když se šlo městem a šla před námi naše kapela...Něco nádherného!“

8. „Součástí vojenské pouti je účast na Mši svaté. Jak vnímáte atmosféru tohoto místa?“

„Místa jako společenství, které se vytváří, chápu jako něco hodně sbližujícího, protože něco jak jsem naznačil, že v tom cizojazyčném prostředí, kde se odevšad ozývají i jiné hlasy, tak najednou, že se může společně srozumitelným vlastním jazykem oslovit Pána Boha nebo srozumitelně číst Bibli a vykládat ji. Prožívám to tam jako něco hlubšího, něco silnějšího a je to i tím místem, kde se něco mimořádného stalo. Ti lidé to tam neustále prožívají, a to ještě zesiluje onen duchovní zážitek, samozřejmě. Pozoruji povzbuzení a celkové posílení člověka a mně přijde, že ti lidé, pokud na tu mši jdou, opravdu si připraví ještě větší a hlubší zážitek.“

9. „Mše se účastní všichni v Lurdech přítomní vojáci. Domníváte se, že je již tato mše preevangelizací pro vojáky bez vyznání?“

„Já si myslím, že to tak funguje, že ti lidé, kteří by jinak asi na bohoslužbu nešli a dostanou se tam, tak vnímají i něco nového. Tak to na mě působí. Já jsem po léta vždycky posílal vojáky do Lurd a vždycky, i když to byli nevěřící kluci nebo byli třeba evangelického vyznání, tak vždycky to byl pro ně hodně silný zážitek. Vnímám jsem, že je to oslovovalo a že se o tom chtěli dozvědět víc a že to evangelizaci působilo. Už ta účast na té pouti i na té bohoslužbě...“

10. „Velmi silným zážitkem bývá večerní průvod se svícemi. Jak ho vnímáte jako kaplan?“

„Vnímám ho jako velmi silný zážitek a právě, že pozoruji i vojáky, působil jsem u čestné stráže. Čestná stráž tam vždycky vysílá svou delegaci, která chodí s českou státní vlajkou a klade věnce na pietní místa. Mají tam velmi bohatý program, o kterém ani poutníci nevědí. A mně se zdálo takovým vrcholným zážitkem, protože tam většinou přišli lidé, kteří mají za sebou určité zkušenosti, ale nezáleželo na tom, zda jsou věřící či nikoliv, tak většinou posílají nevěřící vojáky a vždycky to byl zážitek hodně silný. Světlo, společný zpěv, masa lidí a takové to klidné, tiché“

ukončení průvodu, když se postupovalo zvolna městem směrem ke katedrále, v klidu v pokoji. A byly to davy tisíců lidí, takže i to na ně působilo a spojovaly si to s nějakým duchovním prožitkem a duchovním zaměřením těch lidí a vždycky to pro ně bylo, možná takovou nezodpovězenou otázkou, tak zvláštní, kde lidé berou ten klid, vnitřní pohodu... Když také samozřejmě vojáci jsou hodně temperamentní a z některých těch národů obzvlášť, je to tam také patrné po večerech, ale ten průvod světla, ten to tak zklidnil.“

11. „Všiml jste si, že návštěva Lurd působí na vojáky pozitivně?“

„Jednoznačně! I když je pravda, že někteří z čestné jednotky jednou řekli, že do Lurd už nikdy, neboť závěrečná bohoslužba pro ně byla extrémním zážitkem. Nedělní, společná, která trvá nepopsatelně dlouho. Nevěřící člověk, který si myslí, že přijde do kostela a ve velmi krátkém časovém okamžiku se odehraje vše, co se tam odehrát má a rychle chtějí uhánět pryč. Byli užaslí, že je to velmi dlouhé, že je plánovaný program hodně bohatý, což pro ně příliš neznamenal. Tak ti jediní nad tím byli rozčarování, ale jinak se mi zdálo, že pro ostatní zúčastněné je to hluboký okamžik. Všechno to má nějaký vnitřní dopad a vliv na přítomné, takže to hodně hluboké prožití tamní atmosféry.“

12. „Udělal byste něco jinak?“

„Já bych asi na začátku té pouti, ono se to tehdy myslím kdysi dávno i dělávalo, udělat vyslání poutníků, úvodní ztišení a dodat tomu duchovní rozměr, chodíval jsem se rozloučit s poutníky, pozdravit se s nimi, rozloučit se, zamávat jim. A mně se zdá, že přijít k autobusu, naložit do něj věci, přečíst seznamy, skočit do autobusu a jet, že je to hodně v chvatu a hodně formální. Kdysi se dělávalo, že se poutníci sjeli v předvečer pouti, nocovali už tady v Praze a dělala se bohoslužba ve vojenském kostele. To se mi například moc líbilo a to bych promýšlel, jestli je to možné nebo se třeba sejít a stoupnout si v kruhu před odletem, když by bylo jenom letecky a říct: Vítejte vás na vojenské pouti!. Je to vzácné, že můžeme být společně a těšíme se na to, co společně prožijeme. Je to duchovní pouť, duchovní záležitost, pojd'te

se pomodlit a vyrazit s Boží pomocí a myslím si, že něco podobného dělá Honza Pacner, kaplan Univerzity obrany, který to takovýmhle způsobem v autobusech ladil, a to bylo moc sympatické, to se mi moc líbilo, že i do toho nového dne, když se ti lidé ráno probouzí a ten autobus uhání, tak přečte kratičký text z Bible, pomodlí se s nimi a tenhle punc bych tomu dával a třeba na závěr kratičké poděkování. Přiletěli jsme, děkujeme Pánu Bohu, za to co jsme mohli zažít, ale nevím třeba to může někomu připadat násilné, nevím, ale mně by se to líbilo.“

13. „Jsou Lurdy duchovním přínosem pro vojáky?“

„Jednoznačně ano. Sleduji to už skoro 20 let, kdy jsem se stal vojenským kaplanem. I když nejsem celou dobu kaplanem v armádě, ale před dvaceti lety jsem vstoupil do služby, hned jsme tam měli možnost vojáky posílat a hned jsem sledovat, že to tak je.“

14. „Znáte někoho, nějaký konkrétní případ, změny, které mu to přineslo v životě, dal se na duchovní dráhu a nechal se potom pokřtít, změny charakteru, nahlížení na život vůbec? To že není křesťanství až tak z jiného světa, že nevěřící člověk se setká s hodně intenzivní křesťanskou atmosférou, na kterou tady v České republice, nejsme zvyklí?“

„Mně se zdá, že to vidím na těch lidech a že je to mnoho příkladů, že člověk aspoň u těch lidí, u kterých to může aspoň nějak stopovat ty projevy, takže to tam patrné je, ale dostávám se k tomu i třeba ne úplně přímou cestou, protože jako kaplan jsem měl možnost vítat nové vojáky u jednotky a chtěl jsem, aby mi vyprávěli, odkud přicházejí a něco ze života. Seznámíme se, já jim něco řeknu a několik z nich mi vyprávělo zkušenost, že byli jako studenti v Lurdech a že to pro ně znamenalo nějaký přínos a že ten přínos byl ve zklidnění nebo v rozšíření pohledu na realitu života, což je také duchovno, s kterým se lidé běžně nesetkávají. A tam se jim to najednou otevře jako okno a oni mají do toho duchovního světa možnost vhlédnout a vlivní je to na celý život, protože o tom přemýšlejí, pořád se jim to vrací. Ten zážitek je silný a oni mají

možnost s tím pracovat a nenechává je to lhostejnými, takže to je zkušenost, která je daná, je zažitá a oni si to připomínají jako něco, co se jich v životě dotklo a myslím si, že když se to ještě kombinuje s mojí zkušeností s lidmi, kteří mi řekli jako vojáci: „Už nikdy nebudu po setkání s Tebou jako kaplanem stejný, jako jsem byl doted’ ...“ Probereme s nimi duchovní věci a i když jsme si řekli jako kaplani, že nebudeme misionáři, že nebudeme tlačit na lidi, že je chceme hlavně doprovázet, tak se člověk přirozeně dostává k tomu, co je jeho náplní, tvoří jeho identitu, což je ta duchovní zkušenost a ti lidé to vnímají, stejně tak to vnímají i tam a třeba i ve chvíli, kdy my si to jako křesťané neuvědomujeme, protože někteří měli zkušenost, že sledovali ty nemocné, které vezli k jeskyním pro modlitbu nebo zážitek pro zkušenost a viděli pozitivní vliv. A vidím i tu zanícenost věřících lidí, kteří tam rozhodně chtějí a potřebují být. Ale je to nejenom ten zážitek, tam na tom místě, ale i to sbližující prostředí, když jedou společně, tráví společně večery, jdou společně na bohoslužby, na kávu nebo jdou společně na křížovou cestu a modlí se na ní.

Je to konglomerát všech skutečností, které přispívají k tomu, aby si člověk uvědomil, že jeho život nekončí tady na této zemi, ale má nějaký větší rozsah. Výjev podzemní katedrály, do které se vejde 20 tisíc lidí a většina z nich je věřících a že přijedou z celého světa a spojuje vojenství a uniforma, najednou si tam uvědomují rozdíl, ale i to společné poslání – stát a bránit hodnoty, které tady člověk vytváří, bráníme je jako vojáci, ale i jako křesťané – modlitbou, prosazování dobra, úsilím o to nejlepší, protože to zlé se tady snadno roztahuje...“

15. „Doporučil byste návštěvu Lurd?“

„Vždycky to dělám a vždycky doporučuji, protože si uvědomuji tenhle přínos. A mám zkušenost, že jsou lidé většinou spokojeni, někteří až nadšeni. Má to vliv, tak s čistým svědomím zvu, i když je to třeba jiná tradice než v mojí církvi, ale i ten prožitek je tak silný, že si to uvědomuji, že člověka z jiné církve to oslovuje a ovlivňuje a že to důležité. Postávají tam a sjednotí je to. I já si dám rád prst na ústa a jdu si pro požehnání...“

5.2.3 Resumé k rozhovoru

Pplk. Miloslav Kloubek je duchovním Církve bratrské, což v mnohém napovídají jeho odpovědi. Oceňuje především, jakým způsobem na vojáky působí návštěva poutního místa v Lurdách, kultivuje jejich smýšlení, pocítuje pozitivní mezinárodnost, dává jako protiklad k imigrantským náladám či přehnanému vlastenectví. Jako evangelický duchovní nepříliš zohlednil mariánský či eucharistický rozměr místa, ale třeba jako místo opravdové modlitby, univerzality církve, ekumenického rozměru. Sám tyto kauzality vysvětluje následovně: *„V celém nekatolickém světě se setkáváme s rozmanitými náhledy na Lurdy a další mariánská zjevení. Škála přístupu je opravdu pestrá. Od naprostého ztotožnění, přes nevýrazné přitakání a konstatování, že tam někdo něco zvláštního zažil, až po drsný odpor, shazování, zpochybňování, obvinění z modlářství anebo ironický výsměch...*

Do Lurd jezdí vesměs lidé hloubaví, tolerantní, toužící po spolupráci, rozvíjení dobrých vztahů a společném prožitku. Možná se nebudou plně ztotožňovat s adorací Panny Marie, ale jednoznačně uznávají její výsadní postavení, i když se budou lišit od postoje, kam až toto postavení bude dosahovat a jaké bude mít projevy.

Úcta k Marii u nekatolických poutníků bude mít základ v dobrých zkušenostech ze spolupráce s katolíky, v uznání jejich poznání, ale i víry. Tato úcta bude kritická, ale nikoliv nespravedlivá. Buď budou chtít na vlastní oči vidět něco z dopadů všech zjevení anebo budou chtít budovat hezké ekumenické vztahy a rozvíjet spolupráci. A to jde nejlépe při společných akcích a po poctivém hledání a zakoušení společných zkušeností.

Evangelíci mohou být kritičtí, ale nejen mariánské úctě, nýbrž i k projevům katolické zbožnosti a k praktickým projevům jejich života. A to se může projevit v Lurdech též, protože společenský život poutníků může mít vedle zbožného výrazu při mších, křížové cestě a oficiálních setkáních i nevázanou podobu při setkání s delegacemi z jiných zemí, při výměnách názorů a zkušeností a při volných chvílích a odpočinku,...“

6. Závěr

Cílem této práce bylo pojednat o přínosu vojenských poutí do Lurd na osobní rozvoj vojáků. Současně rozebrat postoj vojáků různého vyznání, věřících či nevěřících k vojenským poutím do Lurd a zhodnotit vliv těchto poutí na osobní prožívání víry a hodnotové postoje s důrazem na historické rozměry. Klíčovou roli v tomto tématu představuje Duchovní služba AČR. Zastává důležitou a nezastupitelnou funkci ve stanoveném tématu, a proto o ní pojednává celá v pořadí druhá kapitola. V pořadí třetí kapitola pojednává o historických a náboženských souvislostech, které provázely vznik tradice vojenského putování do Lurd. Čtvrtá kapitola rozebírá osobnost vojáka, jeho hodnotové postoje k duchovním záležitostem na pozadí Kodexu etiky. Záměrem bylo ukázat pozitivní vliv duchovní sféry na osobní vývoj vojáků z povolání a dosáhnout přesvědčení, že voják není pouze nástroj represe, ale člověk s pevným vztahem k životu. Pátá kapitola se věnuje výzkumu metodou dotazníku a metodou rozhovoru s vojenským kaplanem. Výsledky výzkumu potvrzují všeobecně známý fakt, že převážná část vojáků v AČR je bez víry a vztah k náboženství je u většiny vojáků z povolání spíše neutrální či víceméně nedořešený. Donedávna se o působení Duchovní služby v řadách AČR příliš nevědělo, dokud nebyl při různých příležitostech života AČR „viděn“ armádní kaplan. Duchovní služba má své opodstatnění, navazuje na historii a má své pevné a nezastupitelné místo ve struktuře AČR. Vojenské pouti do Lurd pod záštitou Duchovní služby mají pozitivní vliv na osobnostní vývoj vojáků AČR, což potvrzuje nebývalý zájem dle počtu podaných přihlášek a zdaleka nepokryjí svou kapacitou vysoký zájem ze strany poutníků.

Na základě empirického výzkumu vnějšího (zkušenosti týkající se procesů a předmětů, které probíhají mimo jedince) i vnitřního (souhrn všech zkušeností jedince uchovaných uvnitř)⁷⁵ je třeba vysvětlit, že se vychází z dat sdělených druhými osobami, jejichž pravdivost nelze dokázat. Budeme tedy předpokládat, že sdělená data byla pravdivá a nikdo z dotazovaných neměl důvod odpovědi v dotazníku žádným způsobem zkreslovat. Už z jednoduchého důvodu, a to že zkoumaný vzorek jsou výhradně vojáci z povolání, kteří jsou vázáni

⁷⁵ [online]. [2018-18-03] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Empirie>

Kodexem cti, kterým je předpokládána pravdomluvnost. Dále se vychází ze zkušeností prožitých autorkou bakalářské práce, která má osobní zkušenost s více než jednou poutí do Lurd.

Doporučenými metodami byly zvoleny metody popisu, kompilace textu, metoda dotazníku, metoda individuálního nestandardizovaného rozhovoru a metoda studia literatury a dokumentů. Taktéž seznam doporučené literatury a zásady pro vypracování práce byly dodrženy. Bohužel vzhledem k povolenému rozsahu stran, nebylo možno se věnovat určenému tématu obšírněji.

Lze jen souhlasit se slovy bývalého ministra obrany Vlastimila Picka u příležitosti 15. výročí obnovení Duchovní služby v AČR, která se konala ve vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého v Praze⁷⁶., *Jednotky bez soudržnosti, morálky a víry ve společné hodnoty nemohou vítězit, byť budou sebelépe materiálně zabezpečeny.*⁷⁷

Atmosféra Lurd a vojenské pouti se dá totiž velice těžko zprostředkovat, neboť Lurdy je nutno vidět a pout' je nutno rozhodně „prožít“.⁷⁸

⁷⁶ Srov. A *REPORT* 6/2013. Praha: Ministerstvo obrany ČR odbor komunikace a propagace, 2013, s. 35.

⁷⁷ A *REPORT* 6/2013. Praha: Ministerstvo obrany ČR odbor komunikace a propagace, 2013, s. 35.

⁷⁸ Srov. Lurdy – mezinárodní vojenská pout' [online]. [2018-28-01] <http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>

Použitá literatura a zdroje:

Primární literatura:

- ADAMUS, Lubomír; BÍLEK Jiří. *Reprezentujeme armádu, Prahu i svou vlast*. Prezentační a informační centrum MO ČR, Tiskárny Havlíčkův Brod a.s., 2010, 135 s. ISBN 978-80-7278-542-1
- AUSINA, G.; PRODOMI L. Lourdes. *Život Bernadetty Zjevení, Svatostánky*. Nakladatelství Doucet, 64 s. ISBN:978-2-9517848-8-8.
- BERGER, Rupert. *Liturgický slovník*. 1. vyd. Praha; nakladatelství Vyšehrad, 2008. 592 s. ISBN 978-80-7021-965-2.
- *Bible*. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad. 16. (7. opravené) vyd. Praha: Česká biblická společnost, 2008. 1378 s. ISBN 978-80-85810-84-4 (speciální vydání pro AČR).
- DUS, J.; HOLUB T. *Hledání cesty. Vzpomínky na obnovování Duchovní služby v resortu ministerstva obrany*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2013, 84 s.
- HOLUB, Tomáš. *Pastorační služba v Armádě České republiky*. Studijní texty Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy a Pastoračního střediska při Arcibiskupství pražském, svazek 4, Praha: Pastorační středisko, 2007. 18 s. ISBN 978-80-254-3049-1
- *Katechismus katolické církve*, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2002, 647 s. ISBN 80-7192-473-3.
- *Kompendium katechismu katolické církve*, 467; 1.vyd. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006, 209 s. ISBN 80-7195-079-3.
- MENOTTI GIULIA, *Lurdy*. Casa Editrice Bonechi, 1995, 63 s. ISBN 88-029-381-8
- STEHLÍK, Eduard. *Páter Method*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo obrany – AVIS, 2006, 175 s. ISBN: 80-7278-370-X.

- VESELOVSKÝ, Martin. *Biskup na snowboardu*. 1.vyd. Praha. Nakladatelství Vyšehrad spol. s r.o., 2017, 125 s. ISBN 978-80-7429-906-3.

Sekundární literatura:

- *Česká republika a její armáda*. AVIS: Tiskárna Naše vojsko, Praha, 2001, 111 s. ISBN 80-7278-135-9
- *Ottova encyklopedie*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, 463 s.
- *Příručka vojáka AČR*. 3. vyd. Vyškov: Institut doktrín VeV – VA, 2009. 303 s. Interní příručka
- *Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany – AVIS, 2007, 311 s. ISBN: 978-80-7278-416-5.
- Zákon č. 221/1999 Sb. *O vojácích z povolání* (ve znění pozdějších předpisů).

Periodika:

- *A REPORT* 6/2013. Praha: Ministerstvo obrany ČR odbor komunikace a propagace, 2013, 48 s.

Internetové zdroje:

- AVIS, *Profesionalizace v AČR* [online]. [2018-11-03]
http://www.army.cz/avis/publikace/integrace/profesionalizace_acr_v_nato.pdf].
- *Bernadetta Soubirousová* [online]. [2018-20-03]
https://cs.wikipedia.org/wiki/Bernadette_Soubirous
- *Deník Referendum*. [online]. [2018-20-03]
<http://www.denikreferendum.cz/clanek/8753-svetove-setkani-pomaha-vojenskym-kaplanum-k-jednotě>
- *Dominik Duka* [online]. [2018-20-03]
<http://www.dominikduka.cz/kazaniK/kazani-z-kevelaeru>

- *Duchovní služba v AČR* [online]. [2018-18-03]
<http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/duchovni-sluzba-v-acr-64633/>
- *Duchovní služba v AČR* [online]. [2018-13-03]
<http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/duchovni-sluzba-acr-12264/>
- *Empirie* [online]. [2018-18-03]
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Empirie>
- *Lurdy-mezinárodní vojenská pouť* [online]. [2018-28-01]
<http://www.kaplani.army.cz/lurdy-mezinarodni-vojenska-pout>
- *Lurdy 2018* [online]. [2018-13-03]
<http://www.kaplani.army.cz/pro-zajemce-o-ucast-v-roce-2018>
- *První vojenský kaplan* [online]. [2018-24-02]
<http://www.kaplani.army.cz/informace-pro-vas>
- *Vojenští kaplani* [online]. [2018-13-03]
<http://www.kaplani.army.cz/vojensti-kaplani>
- *Voják z povolání* [online]. [2018-18-03]
<https://kariera.army.cz/vojak-z-povolani>
- *Vojenské rozhledy* [online]. [2018-20-03]
<http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/zakladatel-duchovni-sluzby-v-polistopadove-armade-15-let-duchovni-sluzby-v-acr>
- *Zákon o ochraně osobních údajů* [online]. [2018-20-03]
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Zakon-o-ochrane-osobnich-udaju>

Seznam příloh

- Příloha č. 1 **Smlouva mezi Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí**
- Příloha č. 2 **Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem obrany ČR, Ekumenickou radou církví ČR a Českou biskupskou konferencí**
- Příloha č. 3 **Rozkaz ministra obrany České republiky č. 19 z 3. června 1998**
- Příloha č. 4 **Zvací dopis hlavního kaplana Duchovní služby AČR k cestě do Lurd**
- Příloha č. 5 **Přehled vojenských kaplanů podle místa působení**
- Příloha č. 6 **Methoděj Kubáň**
- Příloha č. 7 **Tomáš Holub**
- Příloha č. 8 **Křížová cesta v Lurdech**
- Příloha č. 9 **Bazilika v Lurdech**
- Příloha č. 10 **Bazilika (pohled přes řeku)**
- Příloha č. 11 **Jeskyně zázraků v Lurdech**
- Příloha č. 12 **Pohled na hotel české výpravy**
- Příloha č. 13 **Společné foto před bazilikou Pia X.**
- Příloha č. 14 **Nástup v ubytovacím táboře**
- Příloha č. 15 **Svíce**
- Příloha č. 16 **Noční procesí**
- Příloha č. 17 **Mše za padlé**
- Příloha č. 18 **CD disk se zaznamenaným rozhovorem s pplk. Mgr. Miloslavem Kloubkem**

Přílohová část

Příloha č. 1 Smlouva mezi Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí

Smlouva mezi Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí

Církev sdružená v Ekumenické radě církví zastoupená předsedou jejího prezidia

Mgr. Pavlem Smetanou

a církev zastoupená předsedou České biskupské konference

kardinálem Dr. Miloslavem Vlkem

uzavírají

Smlouvu o podmínkách vzniku a působení duchovní služby v resortu ministerstva obrany

A Prohlášení

1. Všichni zástupci církví, kteří se účastní této smlouvy, jsou si hluboce vědomi potřeby vydávat v prostředí resortu ministerstva obrany svědectví o křesťanské víře a naději v jednotě a proto se s plným vědomím své křesťanské odpovědnosti zavazují, že všechny kroky a postupy spojené s vytvářením a působením duchovní služby v resortu ministerstva obrany budou řešit na základě této smlouvy v duchu bratrské jednoty a křesťanské lásky, s úctou k tradici každé jednotlivé církve a s přesvědčením, že každý duchovní v resortu ministerstva obrany nezastupuje pouze svoji církev, ale také a především, že je společným zástupcem všech církví sdružených v Ekumenické radě církví a České biskupské konferenci.
2. Všichni zástupci církví se zavazují, že jakékoliv nejasnosti spojené s vytvářením a působením duchovní služby /dále DS/ budou řešit trpělivým a vstřícným jednáním, aby byla zachována zásada, že církve vystupují vůči resortu ministerstva obrany /dále MO/ vždy jednomyslně a společně.

B

Pojetí a úkol duchovní služby

1. Duchovní služba je budována na ekumenickém základě:

- nabídka pomoci je určena všem
- každý jako jednotlivec má právo pomoc duchovního pro sebe vyžádat, přijmout nebo odmítnout
- chápání služby vojenského duchovního /dále VD/, který působí v DS, není primárně evangelizační, služba VD není motivována snahou o získání nových členů pro svou víru či církve.
 1. Úkolem DS je zejména:
 - podporovat velitele všech stupňů v jejich odpovědnosti za naplňování a ochranu lidského rozměru života každého vojáka v činné službě a občanského zaměstnance /dále jen pracovníků rezortu MO/
 - nabízet pomoc při řešení osobních krizí i těžkostí, které vznikají pracovním, osobním a rodinném životě pracovníků rezortu MO
 - přispívat k rozvíjení a prohlubování demokratických tradic evropské kultury v rezortu MO
 - vytvářet podmínky pro naplňování ústavně zaručených lidských práv, která souvisejí se svobodou vyznání pro pracovníky rezortu MO ve všech situacích spojených s plněním jejich služebních a pracovních povinností.
 1. Podstatnou a nedílnou součástí života VD je modlitba ve skrytosti za všechny, ke kterým je poslán.

1. DS není chápána jako náhrada práce psychologa.

C

Výběr kandidáta

1. Duchovní určený pro práci v DS v rezortu MO je společným zástupcem všech církví účastných na této smlouvě. Ty ho také společně vysílají do DS.

1. Každá církev má právo přesvědčit se o vhodnosti kandidáta v rozhovoru s ním.
2. Kandidát musí splňovat tato kritéria:

a/ osobní

- schopnost komunikace v drsném prostředí
- schopnost snášet samotu
- soběstačnost
- znalost angličtiny /především v zahraniční misi /

b/ vojenská

- ochota stát se vojákem v další službě po dobu výkonu duchovní služby v armádě
- věk do 40 let v době nástupu

- absolvování základní vojenské služby či tomu odpovídajícího vojenského výcviku
- odpovídající zdravotní stav / vojenská klasifikace A nebo B/
- fyzická zdatnost

c/ církevní

- dokončené obecně uznávané teologické vzdělání / plná kvalifikace provedení sboru či farnosti /
- praxe ve farnosti či ve sboru minimálně 2 roky
- církevní pověření od vlastní církve
- ekumenické chápání DS v armádě
- chápání služby vojenského duchovního jako primárně neevangelizační.

1. Kandidáta navrhuje vedení církve podle vlastního posouzení a podle uvedených kritérií.

1. Vhodnost duchovního jako společného kandidáta ERC a ČBK posoudí ekumenická komise k tomu určená ve složení:

- hlavní vojenský kaplan
- psycholog
- zástupce ERC
- zástupce ČBK.

1. Kladné rozhodnutí této komise musí být jednomyslné.

2. Kandidáta musí následně potvrdit nadpoloviční většinou hlasů řídicí výbor nebo prezídium ERC a stálá rada ČBK nebo zasedání ČBK.

1. Kandidát podepíše prohlášení tohoto znění:

Já XY, duchovní církve Z, prohlašuji, že jsem seznámen s podmínkami stanovenými smlouvou mezi ERC a ČBK a dohodou mezi ERC a ČBK a rezortem MO o duchovní službě v rezortu MO, za jakých budu jako společný zástupce všech církví účastných na této smlouvě působit v duchovní službě.

Přijímám toto poslání jako skutečnou službu, chci veškerou svoji vnější činnost podporovat osobní modlitbou. Spoléhám se na Boží pomoc a také na modlitby všech církví, které mne do této služby vysílají.

Jsem si vědom, že mohu působit v této službě jen tehdy, jestliže bude trvat platnost mého pověření od mé vlastní církve, od ERC a ČBK.

Chci přispívat k vytváření bratrského společenství mezi vojenskými duchovními.

Kéž mi Bůh k tomu pomáhá. Amen.

1. Duchovní, který má zájem o službu v rezortu MO absolvuje nejlépe během základního teologického studia ekumenický seminář pro kandidáty

VD, vykoná základní vojenskou službu a po několikaleté /nejlépe 2-5 leté / praxi ve sboru či farnosti může být pro období asi 4 let pověřen duchovní službou v armádě.

2. V přechodném období bude tento mechanismus výběru uplatňován přiměřeně možnostem a konkrétní situaci

D

Struktura DS, personální obsazení

1. Struktura DS, postup ustanovení a odvolání VD v rezortu MO a způsob řešení zásadních otázek DS ve vztahu k rezortu MO bude předmětem dohody mezi církvemi účastními na této smlouvě a rezortem MO.
2. Dvě nejvyšší funkce pro duchovní v rezortu MO delegované ERC a ČBK budou obsazovány vždy jedním duchovním navrženým ČBK a jedním duchovním navrženým ERC.
3. Všechna ostatní místa duchovních v rezortu MO budou obsazována na základě vzájemné dohody církví. Hlavním měřítkem pro výběr kandidátů bude jejich vhodnost pro tuto službu.
4. V případě, že dohoda nebude z jakéhokoliv důvodu možná, stanovuje se poměr mezi počtem duchovních navrhovaných ČBK a počtem duchovních navrhovaných ERC na 4:1.
5. Ustanovování podle tohoto poměru nastane v okamžiku, kdy o to druhou stranu písemně požádá ČBK nebo ERC z důvodů, které písemně předloží. Tento stav bude trvat do odvolání stranou, která zavedení poměrného zastoupení požádala.
6. Poměr se bude vypočítávat z počtu všech duchovních působících v duchovní službě.

E

Ztráta pověření

1. VD, který ztratí pověření své církve, ztrácí automaticky i pověření ERC i ČBK.
2. Vzniknou-li pochybnosti u jiných církví o platnosti pověření VD, je povinnost církve, ve které pochybnosti vznikly, vyvolat jednání s církví, jíž je dotyčný VD členem.

O tomto jednání bude pořízen písemný zápis.

1. V případě, že toto jednání nevede k řešení, bude problém předložen ERC a ČBK. Jestliže důvod pro ztrátu pověření bude uznán za opodstatněný buď v ERC nebo v ČBK, podá rezortu MO prostřednictvím hlavního kaplana Armády České republiky to grémium, které s pověřením nadále nesouhlasí, oznámení o ztrátě pověření.

F

Římsko-katolický vikář pověřený duchovní péčí v armádě

1. Církev sdružená v ERC berou na vědomí, že v souladu s Kodexem kanonického práva Římsko-katolické církve bude vždy nejvýše postavený římsko-katolický duchovní pověřen odpovědností za ostatní katolické duchovní působící v DS.

G

Duchovní péče o vojenské duchovní

1. Církev jsou si vědomy, že vojenský duchovní je nadále součástí společenství duchovních té církve, z které pochází, a naléhavě potřebuje od svého církevního společenství duchovní pomoc a podporu pro řádný výkon své služby.
2. Hlavní kaplan Armády české republiky je zodpovědný za duchovní péči o všechny jemu podřízené vojenské duchovní z církví účastných na této smlouvě. Proto je povinen:
 - starat se o možnost jejich dalšího teologického vzdělávání
 - pořádat pro VD každoroční duchovní obnovy nebo jim zajistit možnost účasti na jiné duchovní obnově
 - starat se o možnost pravidelného setkávání vojenských duchovních
 - informovat vedení církví o činnosti jejich vojenských duchovních
 - starat se o informovanost o DS mezi věřícími církví, které se na této smlouvě podílejí
 - starat se o přípravu studentů teologie pro službu VD.

H

Řešení vzniklých neshod

1. Neshody a nejasnosti budou řešeny komisí, která je složena ze zástupce ERC a zástupce ČBK a dvou nejvýše postavených duchovních v rezortu MO.
2. Podnět k setkání může podat kterýkoliv z výše jmenovaných členů komise.

CH

Vypovězení smlouvy

1. Od této smlouvy může odstoupit kterákoliv z církví účastných na této smlouvě po písemném oznámení.
2. Odstoupení od této smlouvy znamená ztrátu pověření pro vojenské duchovní, kteří k této církvi patří.
3. Odstoupení ERC nebo ČBK znamená zánik smlouvy s rezortem MO.

V Praze 3. června 1998

Zdroj: [online]. [2018-20-03] <http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/ercsb.htm>

Příloha č. 2 Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem obrany ČR, Ekumenickou radou církví ČR a Českou biskupskou konferencí

Dokumenty

Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem obrany ČR, Ekumenickou radou církví v ČR a Českou biskupskou konferencí

Ministerstvo obrany
zastoupené ministrem obrany České republiky Michalem Lobkowiczem na straně
jedné

a

církve sdružené v Ekumenické radě církví
zastoupené předsedou jejího prezidia Mgr. Pavlem Smetanou

a

církve zastoupené předsedou České biskupské konference kardinálem
Dr. Miloslavem Vlkem,
které vystupují vůči resortu Ministerstva obrany vždy jednotně, na straně druhé
uzavírají

Dohodu o duchovní službě v resortu MO

A

Účel dohody

1. Účelem této dohody je

- stanovit v souladu s příslušnými právními předpisy podmínky pro působení vojáků – vojenských duchovních z církví, které se účastní na této dohodě v resortu Ministerstva obrany v rámci duchovní služby, jejíž zřízení v resortu Ministerstva obrany se zveřejní v rozkazu ministra obrany ČR
- vymezit strukturu a zabezpečení duchovní služby, stanovit v souladu s mezinárodním právem status vojenského duchovního, určit finanční a materiální zabezpečení, funkční náplň a zařazení vojenského duchovního.

2. Duchovní služba má za úkol zejména

- podporovat velitele všech stupňů v jejich odpovědnosti za naplňování a ochranu lidského rozměru života každého vojáka v činné službě a občanského zaměstnance (dále jen pracovníků resortu Ministerstva obrany)
- nabízet pomoc při řešení osobních krizí i těžkostí, které vznikají v pracovním, osobním a rodinném životě pracovníků resortu Ministerstva obrany
- přispívat k rozvíjení a prohlubování demokratických tradic evropské kultury v resortu Ministerstva obrany
- vytvářet podmínky pro naplňování ústavně zaručených lidských práv, která souvisejí se svobodou vyznání pro pracovníky resortu Ministerstva obrany ve všech situacích spojených s plněním jejich služebních a pracovních povinností.

B

Vymezení duchovní služby

3. Duchovní služba je pro svá specifika samostatnou službou zřízenou v rezortu Ministerstva obrany k plnění úkolů stanovených ve statí A této dohody.

4. Partnerem ministra obrany ČR pro koncepční otázky a zásadní jednání, která se týkají problematiky spojené s duchovní službou v rezortu Ministerstva obrany, je Rada pro duchovní službu, ve které jsou zastoupeni:

- hlavní kaplan Armády České republiky (AČR)
- jeden duchovní z církví, které se účastní této dohody, který působí jako poradce ministra obrany pro duchovní službu a kterého jmenuje ministr obrany ČR na základě doporučení těchto církví
 - zástupce Ekumenické rady církví
 - zástupce České biskupské konference
 - zástupce AČR, kterého určí náčelník Generálního štábu AČR
- zástupce Civilní ochrany, kterého určí velitel Civilní ochrany České republiky-ředitel Hlavního úřadu Civilní ochrany.

5. Zasedání Rady pro duchovní službu svolává hlavní kaplan AČR pravidelně jednou za šest měsíců v případě žádosti kteréhokoli člena rady nejpozději do jednoho měsíce po předání písemné žádosti o její svolání hlavnímu kaplanovi AČR.

6. V čele duchovní služby stojí hlavní kaplan AČR, který je přímo podřízen náčelníkovi Generálního štábu AČR.

7. Vojenský duchovní je přímo podřízen veliteli a působí jako jeho poradce, a to vždy na tom stupni, na kterém je ustanoven. Nesmějí se mu ukládat úkoly, které s jeho činností a posláním nesouvisejí. Po odborné stránce je podřízen vojenskému duchovnímu na vyšším velitelském stupni.

8. U vojenského duchovního není dotčena církevní podřízenost v rámci struktury jeho církve.

C

Status vojenských duchovních

9. Status vojenských duchovních se skládá z těchto částí:

- vojenský duchovní je voják v další službě v důstojnické hodnosti
- vojenský duchovní je zřetelně vybaven zvláštním označením
- na vojenského duchovního se vztahují všechna práva a povinnosti vojáka v další službě, nejsou-li v rozporu s jeho statutem, který mu zaručuje mezinárodní právo
- vojenskému duchovnímu se nesmí ukládat úkoly, které s jeho činností nesouvisejí, např. nemůže být nucen k používání zbraní
- vojenský duchovní je společným zástupcem církví, které se účastní této dohody. Podmínky výběru vojenských duchovních a zastoupení

jednotlivých církví v duchovní službě řeší vnitřní ujednání mezi těmito církvemi

- při výkonu služby není dotčeno právo vojenského duchovního na mlčenlivost
- každý pracovník rezortu Ministerstva obrany jako jednotlivec má právo pomoc vojenského duchovního pro sebe vyžádat, přijmout či odmítnout.

D

Náplň práce vojenských duchovních

10. Vojenský duchovní má tuto náplň práce:

- je poradcem velitele v oblasti lidských hodnot, vojenské etiky, morálky a mezilidských vztahů
- osobním příkladem a aktivní motivací vytváří pozitivní atmosféru pro zlepšování a prohlubování vzájemné důvěry u útvaru
- je k dispozici příslušníkům jednotky, ve které působí, i jejich rodinným příslušníkům pro osobní rozhovor je-li potřeba, doporučuje další odbornou pomoc
- preventivně působí proti konfliktům v oblasti mezilidských vztahů
- má právo na přístup ke každému pracovníkovi rezortu Ministerstva obrany ve své jednotce, má právo účastnit se velitelských porad a vyslovovat se k otázkám, jež se týkají lidského rozměru služby pracovníků rezortu Ministerstva obrany v jeho jednotce, etických a jiných problémů, které souvisejí s činností vojenského duchovního
- vykonává nebo zabezpečuje duchovní službu pro pracovníky rezortu Ministerstva obrany a jejich rodiny včetně bohoslužeb pro všechny církevní denominace sdružené v rámci České biskupské konference a v Ekumenické radě církví
- hájí zájmy pracovníků rezortu Ministerstva obrany jiných vyznání a jejich rodin a zprostředkovává jim kontakt s jejich duchovními, pokud služba těchto duchovních není v rozporu se stanovenou působností rezortu Ministerstva obrany
- spolupracuje s duchovními ostatních církví a náboženských společností, není-li činnost těchto duchovních v rozporu s posláním a působností rezortu Ministerstva obrany
- spolupracuje s duchovními jiných armád v rámci mezinárodních vojenských aktivit
- spolupracuje s vojenskými lékaři, psychology a dalšími pracovníky, kteří zabezpečují sociální politiku v rezortu Ministerstva obrany.

E

Ustanovování a odvolávání vojenských duchovních

11. Do další služby s určením pro výkon funkce kaplana, hlavního kaplana AČR nebo jiné funkce v rámci duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany přijme ministr obrany ČR pouze občana – duchovního, který kromě podmínek stanovených v obecně závazném předpisu splňuje i kritéria uvedená v jeho rozkazu ke zřízení duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany a který mu byl doporučen společným návrhem církví.

12. Církev navrhuje svého kandidáta písemně prostřednictvím hlavního kaplana AČR. Návrh na jmenování kandidáta musí obsahovat pověření církve, jíž je navržený kandidát členem, a souhlas Ekumenické rady církví a České biskupské konference.

13. Do funkcí v rámci duchovní služby se ustanovuje a z funkcí se odvolává podle podmínek stanovených zákonem a podle pravidel, která stanovují interní normativní akty rezortu Ministerstva obrany. Pravomoc k ustanovování a odvolávání má vždy nadřízený nejméně o jeden stupeň vyšší, než je přímý nadřízený vojenského duchovního.

K návrhu na ustanovení vojenského duchovního do další funkce v rámci duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany se vždy vyjadřuje i hlavní kaplan AČR. Funkcionář, v jehož ustanovovací pravomoci tato další funkce je, přihlédne k jeho stanovisku.

14. Vybere-li církev vojenského duchovního ke jmenování do církevní funkce neslučitelné s výkonem funkce vojenského duchovního, rezort Ministerstva obrany po dohodě s tímto vojenským duchovním upraví závazek ke službě uvedený v rozhodnutí o jeho přijetí do další služby tak, aby jeho závazek skončil nejpozději posledním dnem třetího kalendářního měsíce, který následuje po doručení oznámení o tom, že byl vybrán ke jmenování do uvedené církevní funkce. Toto oznámení potvrdí církev a bude podnětem k zahájení jednání k úpravě jeho závazku k další službě.

Církev se zavazuje učinit urychleně všechny kroky k tomu, aby mohla doporučit občana – duchovního k přijetí do další služby, podle čl. 11 této dohody, k zabezpečení úkolů duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany za propuštěného vojenského duchovního.

15. Podání návrhu na propuštění ze služebního poměru pro služební nezpůsobilost⁶⁾ rezort Ministerstva obrany doporučí příslušným velitelům projednávat s hlavním kaplanem AČR.

16. Zproštění výkonu funkce vojáka, který vykonává funkci v rámci duchovní služby, rezort Ministerstva obrany doporučí příslušným velitelům projednávat s hlavním kaplanem AČR.

17. Závazek k další službě s občanem – duchovním rezort Ministerstva obrany uzavírá zpravidla na dobu čtyř let, maximálně však vždy na dobu, která uplyne posledním dnem třetího kalendářního měsíce, který následuje po doručení oznámení církve, že vojenský duchovní ztratil její pověření pro výkon funkce vojenského duchovního.

F

Ustanovování a odvolávání hlavního kaplana AČR

18. Hlavního kaplana AČR ustanovuje ministr obrany ČR.

Ministr obrany ČR neustanoví vojenského duchovního do funkce hlavního kaplana AČR, nedoporučí-li jeho ustanovení zástupci České biskupské konference i Ekumenické rady církví. Ministr obrany ČR není tímto článkem vázán, nedohodnou-li se zástupci České biskupské konference a Ekumenické rady církví v průběhu šesti měsíců na společném kandidátovi na ustanovení do funkce hlavního kaplana AČR.

19. Je-li kandidátem na ustanovení do funkce hlavního kaplana AČR vojenský duchovní, upraví se současně s ustanovením do funkce jeho závazek k další službě tak, aby funkci mohl vykonávat po dobu čtyř let.

Vojenský duchovní může funkci hlavního kaplana AČR vykonávat maximálně po dobu osmi let. Při úpravě závazku k další službě se přiměřeně použijí ustanovení čl. 17 a 18 této dohody.

G

Zabezpečení činnosti duchovních

20. Příslušný velitel je povinen zabezpečit vojenskému duchovnímu základní materiální i prostorové podmínky pro jeho službu, pro soukromé (diskrétní) rozhovory s pracovníky rezortu Ministerstva obrany a prostor pro bohoslužbu. Podrobnosti stanoví rozkaz ministra obrany ČR.

21. Vojenským duchovním se zabezpečí stejné náležitosti jako ostatním vojákům v další službě. Jiné, než standardní součástky vojenské výstroje zabezpečí příslušná církev a hradí je rezort Ministerstva obrany.

H

Vzdělávání vojenských duchovních

22. Rezort Ministerstva obrany umožní na základě dohody mezi teologickými fakultami a odborem personální politiky a vzdělávání Ministerstva obrany účast svých odborníků na přípravě duchovních v průběhu jejich vysokoškolského studia.

23. V průběhu vojenské činné služby vojenských duchovních zabezpečí rezort Ministerstva obrany jejich další odborné vzdělávání. Odborná náplň vzdělávání je v působnosti hlavního kaplana AČR.

24. Jako součást dalšího vzdělávání se vojenskému duchovnímu umožní účastnit se každý rok nejméně pět a nejvíce deset dnů duchovní obnovy.

I

Závěrečná ustanovení

25. Po podepsání dohody bude bezprostředně vydán rozkaz ministra obrany ČR o zřízení duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany.

26. Personální obsazení duchovní služby se bude realizovat postupně s předpokládaným maximálním stavem 25 duchovních v roce 2008.

27. Tato dohoda nezpochybňuje právo civilních duchovních docházet do vojenských objektů¹.

28. Tato dohoda se uzavírá na dobu neurčitou.

29. Tato dohoda se neprodleně doplní o podmínky vzájemné spolupráce církví, které se účastní této dohody s jinými církvemi či náboženskými společnostmi, které působí v duchovní službě, jestliže rezort Ministerstva obrany s nimi uzavře dohodu o jejich vstupu do duchovní služby.

30. Tuto dohodu lze měnit pouze písemným dodatkem, který potvrdí všechny zúčastněné strany připojené k této dohodě.

31. Tuto dohodu lze písemně vypovědět s tím, že její platnost skončí uplynutím jednoho roku ode dne, kdy byla výpověď doručena druhé straně.

32. Dohoda nabývá platnosti dnem, kdy ji podepíší zástupci smluvních stran.

V Praze dne 3. června 1998

Za Ministerstvo obrany Za církve sdružené Za církve zastoupené

ministr obrany ČR v Ekumenické radě církví Českou biskupskou

Michal LOBKOWICZ předseda prezídia konferencí

Mgr. Pavel SMETANA kardinál Dr. Miloslav VLK

Zdroj: [online]. [2018-20-03] <http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/armada1.htm>

Příloha č. 3 Rozkaz ministra obrany České republiky č. 19 z 3. června 1998

ROZKAZ MINISTRA OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY č.19 z 3. června 1998

Zřízení duchovní služby v rezortu Ministerstva obrany

Pro podporu všestranného rozvoje lidských hodnot a pro zlepšení života vojáků v činné službě a občanských zaměstnanců vojenské správy (dále jen příslušníci rezortu) a k naplnění svobody náboženského vyznání zaručené Listinou základních práv a svobod v rámci působnosti Ministerstva obrany (MO) a podle Dohody o duchovní službě v rezortu MO (dále jen dohoda)

1. z ř i z u j i v rezortu MO s účinností od 22. června 1998:

a) **duchovní službu** v čele s hlavním kaplanem. Hlavní kaplan je přímo podřízen náčelníkovi Generálního štábu Armády České republiky (NGŠ AČR). Spolupracuje s velitelem Civilní ochrany České republiky-ředitelem Hlavního úřadu Civilní ochrany (VCO ČR-ŘHÚCO). Metodicky řídí duchovní službu také u útvarů podřízených VCO ČR-ŘHÚCO a u Hradní stráže.

Duchovní služba má tyto hlavní úkoly:

- podporovat velitele všech stupňů v jejich úsilí o naplňování a ochranu lidského rozměru života všech příslušníků rezortu MO
- nabízet pomoc příslušníkům rezortu MO při řešení osobních krizí a těžkostí, které jim vznikají
- při plnění funkčních povinností a v osobním a rodinném životě
- přispívat k rozvíjení humanizace a k prohlubování demokratických tradic národní a evropské kultury v rezortu MO
- podílet se na vytváření podmínek pro naplňování ústavně zaručených lidských práv, která souvisejí se svobodou vyznání, pro příslušníky rezortu MO za všech situací spojených s plněním jejich funkčních povinností

b) **Radu pro duchovní službu** jako poradní orgán pro tvorbu koncepce duchovní služby v rezortu MO a pro řešení zásadních otázek a problémů duchovní služby ve složení:

- hlavní kaplan AČR
- poradce ministra obrany
- zástupce Ekumenické rady církví
- zástupce České biskupské konference
- zástupce AČR, kterého určuje NGŠ AČR
- zástupce Civilní ochrany ČR, kterého určuje VCO ČR-ŘHÚCO.

2. **S t a n o v u j i** pro duchovní službu tyto zásady:

a) duchovní služba je samostatnou službou v rezortu MO.

Možnost podílet se na utváření duchovní služby mají všechny státem uznané církve, náboženské společnosti nebo jejich sdružení za předpokladu, že uznají zásady stanovené pro výkon služby vojenského duchovního v rezortu MO včetně toho, že nabídka pomoci je určena všem.

Každý příslušník rezortu MO má právo si pomoc vojenského duchovního vyžádat, přijmout nebo odmítnout.

- Vojenský duchovní je povinen ctít přesvědčení a hájit zájmy příslušníků rezortu MO jiných vyznání a zprostředkovávat jim kontakt s jejich duchovními, pokud služba těchto duchovních není v rozporu s posláním rezortu MO.

b) duchovní služba plní své poslání prostřednictvím vojenských duchovních, přičemž:

- vojenským duchovním může být pouze voják v další službě, kterého navrhne příslušná církev, náboženská společnost nebo jejich sdružení, s nimiž odpovědný funkcionář rezortu MO uzavřel dohodu
- vojenský duchovní působí jako poradce velitele. Je přímo podřízen příslušnému veliteli. Odborně a metodicky ho řídí vojenský duchovní na vyšším velitelském stupni
- vojenský duchovní má všechna práva a povinnosti vojáka v další službě. Nesmí mu být ukládány úkoly, které s jeho činností a posláním nesouvisí, např. nemůže být nucen k používání zbraní
- vojenský duchovní požívá v souladu s mezinárodním právem zvláštní ochrany, zejména s ohledem na Ženevské úmluvy, ze dne 12. srpna 1949 a Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám, z roku 1949, sjednané dne 8. června 1977
- funkce vojenského duchovního se zřizuje zpravidla u vyšších velitelských stupňů, popř. u dalších zařízení rezortu MO podle konkrétní potřeby

c) zásady výběru vojenských duchovních, jejich ustanovování a odvolávání, zabezpečení jejich činnosti a další vzdělávání stanoví v souladu s právními předpisy dohoda.

U k l á d á m

1. **Náčelníkovi Generálního štábu Armády České republiky:**

a) postupně plánovat funkce vojenských duchovních v tabulkách mírových počtů, a to:

- k 22. červnu 1998 funkci hlavního kaplana AČR a k 1. říjnu 1998 funkci vojenského duchovního u velitelství 2. mb a 4. brn;

- v letech 1999 až 2000 po třech funkcích kaplana na každý rok
- v letech 2001 až 2008 po dvou funkcích kaplana na každý rok

b) vytvořit podmínky pro materiální a finanční zabezpečení vojenských duchovních v rámci platných norem a závazků, které vyplývají z dohody, včetně zvláštního stejnokrojového označení této služby

c) zabezpečit potřebné vojenské vzdělávání absolventům teologických fakult, popř. těm, jimž bude na základě požadavků církví vysokoškolské studium dočasně přerušeno v době výkonu základní služby, a to podle doporučení Rady pro duchovní službu.

2. Veliteli Civilní ochrany České republiky-řediteli Hlavního úřadu Civilní ochrany: spolupracovat s NGŠ AČR při postupném plánování funkcí vojenských duchovních v letech 1999 až 2008.

3. Vrchnímu řediteli sekce obranné politiky Ministerstva obrany:

- spolupracovat s náčelníkem GŠ AČR při postupném plánování funkcí vojenských duchovních v letech 1999 až 2008
- naplánovat na rok 1999 funkci kaplana ve Vysoké vojenské škole pozemního vojska, Vyškov.

4. Vrchnímu řediteli finanční sekce Ministerstva obrany zabezpečit financování činnosti duchovní služby.

5. Vrchnímu řediteli sekce personální a sociální politiky Ministerstva obrany:

- podílet se na personální a sociální politice a vzdělávání vojenských duchovních;
- spolupracovat s NGŠ AČR a vrchním ředitelem sekce obranné politiky MO při plánování funkcí vojenských duchovních ve vojenských školách.

6. Náčelníkovi Generálního štábu Armády České republiky, veliteli Civilní ochrany České republiky-řediteli Hlavního úřadu Civilní ochrany, vrchnímu řediteli sekce obranné politiky Ministerstva obrany, vrchnímu řediteli sekce personální a sociální politiky Ministerstva obrany, vrchnímu řediteli finanční sekce Ministerstva obrany a vrchnímu řediteli majtkové sekce Ministerstva obrany doplnit do 31. prosince 1998 zřízení a existenci duchovní služby, pravidla pro personální práci s vojenskými duchovními a jejich materiální a finanční zabezpečení do příslušných interních normativních aktů.

7. Všem velitelům a náčelníkům:

- seznámit podřízené s ustanoveními tohoto rozkazu
- vytvářet nezbytné podmínky pro činnost vojenských duchovních
- umožnit vojenským duchovním další vzdělávání podle požadavku hlavního kaplana AČR.

Tento rozkaz nabývá účinnosti **dnem vyhlášení** ve Věstníku Ministerstva obrany.

Čj. 5/10-39/6-60

Michal LOBKOWICZ

Příloha č. 1 k RMO

**MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
vojenského duchovního**

Každý vojenský duchovní musí mít k dispozici:

- místnost pro konání bohoslužeb
- kancelář vybavenou základním nábytkem
- motorové vozidlo kategorie M1
- telefon.

Duchovní mají dále nárok na náležitosti v souladu s vyhláškou č. 7/1996 Sb. o peněžních a naturálních náležitostech vojáků v činné službě, ve znění vyhlášky č. 310/1996 Sb.

Jiné, než standardní součástky vojenské výstroje zabezpečuje příslušná církev a hradí je rezort MO.

Zdroj: [online]. [2018-20-03] <http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/rozkaz.htm>

Příloha č. 4 Zvací dopis hlavního kaplana Duchovní služby AČR k cestě do Lurd

Duchovní služba Armády České republiky

Vítězné nám. 1500/5, 160 01 Praha 6 tel: 973 216 033
www.kaplani.army.cz e-mail: chaplaincy.czech@gmail.com

Praha 7. dubna 2016

Vážení přátelé,

oznamuji Vám, že jste byli vybráni k účasti na 58. mezinárodní vojenské pouti do francouzských Lurd. Tato akce se koná ve dnech 19. – 23. května 2016 za významné podpory resortu Ministerstva obrany ČR a účast na ní je vnímána jako oficiální reprezentace Armády České republiky.

Podrobné informace budeme průběžně aktualizovat na našich stránkách www.kaplani.army.cz v kapitole Lurdy – mezinárodní vojenská pout'. Faktura pro uhrazení ubytování a informace před odjezdem Vám budou zaslány prostřednictvím organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení.

V případě, že se nebudete moci ze závažných důvodů zúčastnit vojenské pouti do Lurd, sdělte prosím **co nejdříve** tuto informaci telefonicky prap. Zdeňku Peterkovi **724 850 607** nebo na e-mail: chaplaincy.czech@gmail.com, abychom mohli umožnit účast některému z náhradníků.

Přeji Vám a vyprošuji vše dobré.

plukovník Mgr. Jaroslav Knichal
hlavní kaplan

Zdroj: vlastní

Příloha č. 5 Přehled vojenských kaplanů podle místa působení

Vedení Duchovní služby:

Hlavní kaplan: plk. ICLic. Mgr. et Mgr. Jaroslav Knichal

Kaplani složek ozbrojených sil a agentur:

Kaplan Společného operačního centra MO Praha (zástupce hlavního kaplana):

pplk. Mgr. Vladimír Hudousek

Kaplan Agentury personalistiky AČR Praha (zástupce hlavního kaplana):

pplk. Mgr. Miloslav Kloubek

Kaplan Posádkového ředitelství Praha: mjr. Mgr. Petr Fiala

Kaplan Hlavního velitelství Vojenské policie Praha: mjr. Mgr. David Tomčík

Kaplan Velitelství vojenské policie Olomouc: kpt. Mgr. Roman Lukáš

Kaplan Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice Praha:

mjr. Mgr. Jan Blažek

Kaplan Agentury vojenského zdravotnictví Hradec Králové: kpt. Mgr. Tomáš

Altman

Kaplan Univerzity obrany Brno: kpt. Mgr. Jan Pacner

Kaplan Hradní stráže Praha: kpt. Mgr. Jan Kupka

Kaplani Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov:

Náčelník oddělení duchovní služby Velitelství výcviku – Vojenské akademie

Vyškov: pplk. Mgr. Josef Konečný (ředitel Pastoračního centra Duchovní služby AČR v Lulči)

Kaplan oddělení duchovní služby Velitelství výcviku Vojenské akademie

Vyškov: mjr. Mgr. Pavel Matoušek

Kaplanka oddělení duchovní služby Velitelství výcviku Vojenské akademie

Vyškov: npor. Mgr. Gabriela Horáková

Kaplan oddělení duchovní služby Velitelství výcviku Vojenské akademie

Vyškov: kpt. Mgr. Rostislav Toman

Kaplani brigád, leteckých základen a praporů:

Kaplan 4. brigády rychlého nasazení Žatec – kpt. Mgr. Pavel Brichta

Kaplan 41. mechanizovaného praporu Žatec – npor. Mgr. Vladimír Moravec, DiS.

Kaplan 42. mechanizovaného praporu Tábor – neobsazeno; zajišťuje kaplan brigády kpt. Mgr. Pavel Brichta

Kaplan 43. výsadkového praporu Chrudim – npor. Mgr. Milan Novotný

Kaplan 44. lehkého mechanizovaného praporu Jindřichův Hradec – npor. Mgr. Drahomír Frühbauer

Kaplan 7. mechanizované brigády Hranice – kpt. Mgr. Daniel Waclawek

Kaplan 71. mechanizovaného praporu Hranice – npor. Mgr. Rostislav Strojvus

Kaplan 72. mechanizovaného praporu Práslavice – npor. Mgr. Ivan Stanko, DiS.

Kaplan 73. tankového praporu Práslavice – neobsazeno

Kaplan 74. lehkého motorizovaného praporu Bučovice – npor. Mgr. Dan Petříček

Kaplani pluků:

Kaplan 13. dělostřelecký pluk Jince – neobsazeno

Kaplan 14. pluk logistické podpory Pardubice – kpt. ThLic. Tomáš Mlýnek

Kaplan 15. ženijní pluk Bechyně – kpt. Mgr. Jan Böhm

Kaplan 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany Liberec – kpt. Petr Šabaka, S.T.B.

Kaplan 53. pluk průzkumného a elektronického boje Opava – kpt. Mgr. Kamil Vícha

Kaplan 102. průzkumného praporu – npor. Mgr. Jaroslav Zoubek

Kaplani vzdušných sil:

Kaplan 21. základny taktického letectva Čáslav – kpt. Mgr. Marek Maxim Švancara, Ph.D.

Kaplan 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vicenice u Náměště nad Oslavou – kpt. Mgr. Petr Němec

Kaplan 24. základny dopravního letectva Praha Kbely – kpt. Mgr. Jiří Zedníček

Kaplan 25. protiletadlový raketový pluk Strakonice – kpt. Mgr. Michal Balek

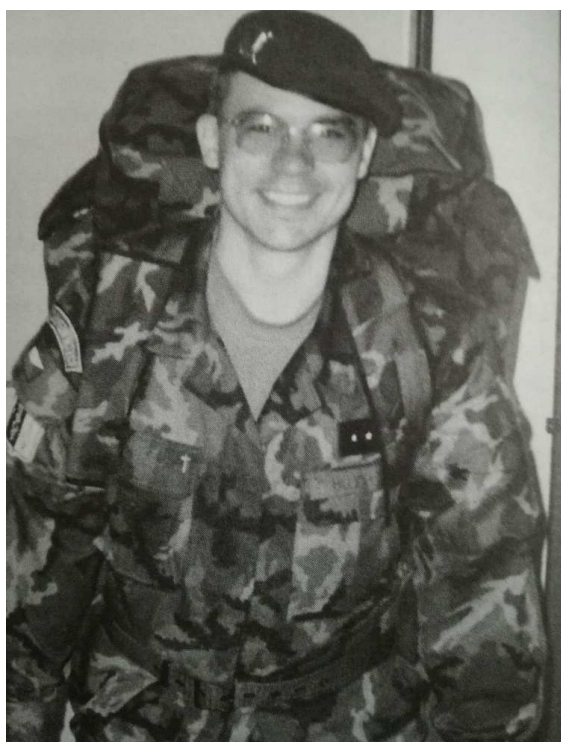
Zdroj: [online].[2018-13-03] <http://www.kaplani.army.cz/vojensti-kaplani>

Příloha č. 6 Methoděj Kubáň

Zdroj: STEHLÍK, Eduard. Páter Method.

Příloha č. 7 Tomáš Holub

Zdroj: VESELOVSKÝ, Martin. Biskup na snowboardu.

Příloha č. 8 Křížová cesta v Lurdech

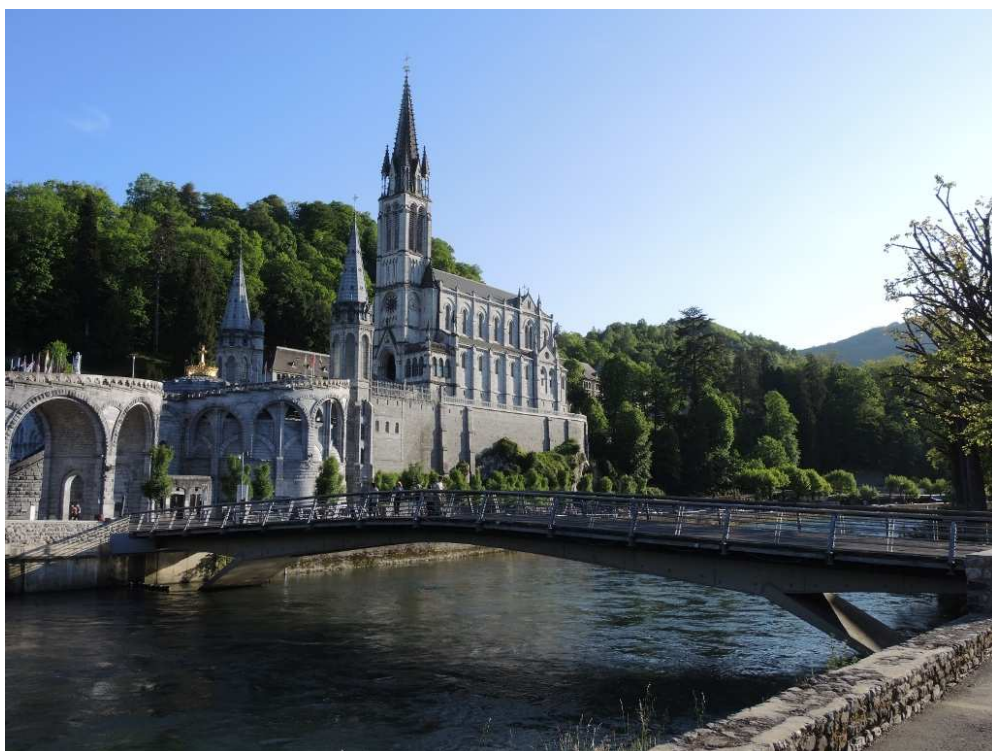
Zdroj: Edition A. Doucet Lurdy

Příloha č. 9 Bazilika v Lurdech

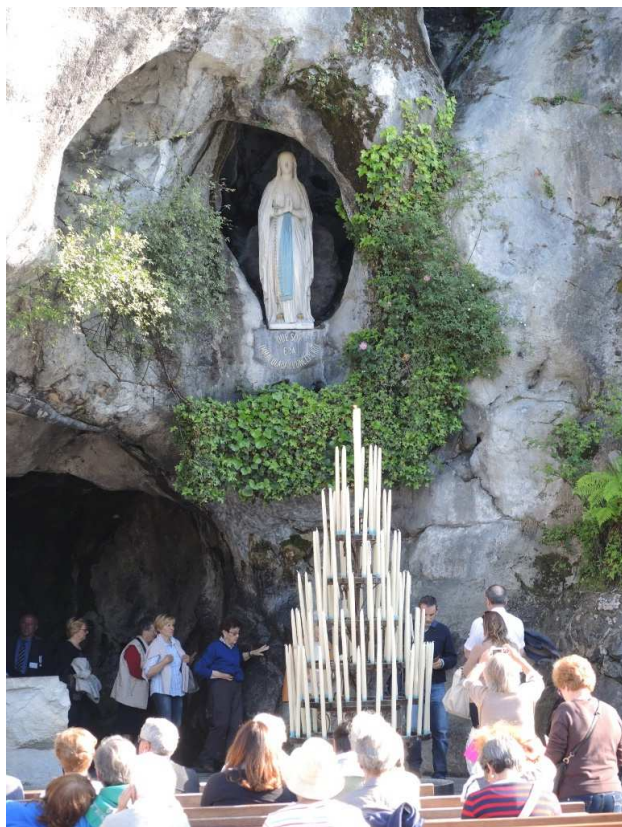
Zdroj: Edition YAN Lurdy

Příloha č. 10 Bazilika (pohled přes řeku)

Zdroj: Autor

Příloha č. 11 Jeskyně zázraků v Lurdech

Zdroj: Autor

Příloha č. 12 Pohled na hotel české výpravy

Zdroj: Autor

Příloha č. 13 Společné foto před bazilikou Pia X.

Zdroj: Autor

Příloha č. 14 Nástup v ubytovacím táboře

Zdroj: Autor

Příloha č. 15 Svíce

Zdroj: Autor

Příloha č. 16 Mše za padlé vojáky

Zdroj: Autor

Příloha č. 17 Noční procesí

Zdroj: Autor